

KÜRD DİPLOMAT

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

Heydər Əliyev

Nº 34 (439) 29 Oktyabr, Cotmeh-4 Noyabr, Çiriya paş sal 2018
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

*Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyasî*

Qiyməti: 40 qəpik
Héjaye: 40 qəpik

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xəçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Prezident İlham Əliyev Rusiya Baş nazirinin müavinini qəbul edib

Nêçîrvan Barzanî: Dukanênu li Hewlêrê şewitîn emê wan qerebû bikin

Serok Barzanî salvegera Destana Sihêla û Mehmûdiye bilind dinirxîne

"SARI ASIQ" adına saz-söz ədəbi məclisi

Berhem Salih: Ji bo aramiya Kerkükê emê xebat bikin

Tatyana Fyodorovna Aristova - Rusyanın yeganə kürdşunas-ethnografi və dünya şöhrətli alimi

Mirina bê dem

Taxta Körpü qəsəbəsinə təbii qaz verildi

Səh. 3

Dastana Sihêla şerê man û nemana Kurdistanê bû..Şerê keramet û axê bû

Səh. 12

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kurd xalqının rolu

Səh. 4

Глава СБ Курдистана и посланник ЕС обсудили двусторонние связи

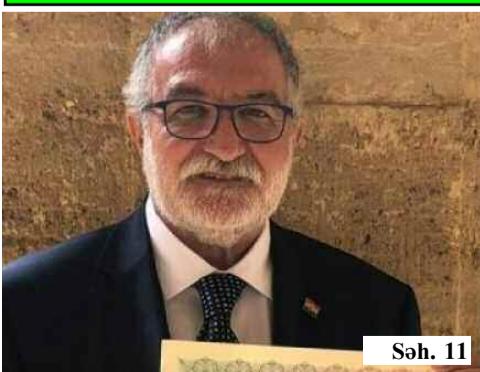
Səh. 18

Istanbul'da dörtlü Suriye zirvesi sona erdi

Səh. 7

Абдул-Махди принял присягу и назначил 14 министров

Səh. 13

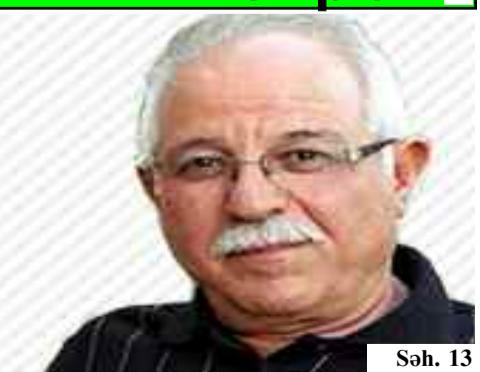
Nivîskarê Kurd ji aliye Akademiya Zanistî ya Navdewletî ve hat xelatkirin

Wey welato, welato

Qarabağdadi

Sinifa Siyasi Ya Bakûrê Kurdistanê, Statuparêz û Kêmsiûra Milî Ye

Prezident İlham Əliyev Rusiya Baş nazirinin müavinini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyası Baş nazirinin müavini xanım Olqa Qolodetsi qəbul edib. Dövlətimizin başçısı Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumuna göndərdiyi təbrik məktubuna görə minnədarlığını bildirdi və orada qeyd olunan fikirlərin önemini vurğuladı. Prezident İlham Əliyev Rusyanın bu tədbirdə belə geniş tərkibdə təmsil olunmasından memnunluğunu ifade etdi.

Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Rusiya Prezidenti ile son görüşləri zamanı ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələri, o cümlədən bu Forumla bağlı məsələlər də müzakirə olundu və əməkdaşlığımızın bütün istiqamətlərdə, eləcə də humanitar sahədə inkişafından memnunluq ifadə edildi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, qonşu və dost ölkələr olan Azərbaycan ilə Rusyanın bu sahədə əlaqələri nümunəvi xarakter daşıyır və

humanitar əməkdaşlıq məsələsi demək olar ki, dövlət başçıları

müddətdə özünün Rusiyaya rəsmi səfəri və Vladimir Putinin

mövcud olduğunu nümayiş etdirdiyini deyən Prezident İlham

İğini bildiren Rusiya Federasiyası Baş nazirinin müavini xanım Olqa Qolodets ölkəmizin, şəxşən Prezident İlham Əliyevin Humanitar Forumu göstərdiyi bu cür diqqətə görə minnədarlığını bildirdi. Bu tədbirin iki ölkənin dövlət başçıları tərefindən ireli sürülmüş təşəbbüs olduğunu vurğulayan qonaq forumdan-foruma iştirakçıların sayının artdığını və gündəliyin daha da genişləndiyini vurğuladı. O qeyd etdi ki, bu Forumda müzakirə olunan məsələlərin gündəlik həyatda reallaşması böyük önem daşıyır.

Daha sonra xanım Olqa Qolodets vurğuladı ki, həm Azərbaycan, həm də Rusiya davamlı olaraq tolerantlıq siyasetinin həyata keçirilməsi və milli mədəniyyətlərin vəhdət şəklində inkişaf etdirilməsi baxımından dünyaya bir nümunədir. O, ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyiini bildirək Forumun humanitar sahədə əməkdaşlıq işinə böyük töhfə verdiyini bildirdi.

arasında keçirilən bütün görüşlərin gündəliyində durur. Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, siyasi sahədə əlaqələr də uğurla inkişaf edir. Bu baxımdan dövlətimizin başçısı bir aydan az bir

də Azərbaycana səfərinin həyata keçirilməsinin əlaqələrimizin yüksək seviyyəsinin göstəricisi olduğunu qeyd etdi.

Forumun bir daha ölkələrimiz arasında yaxın əlaqələrin

Əliyev bu tədbirdə demək olar ki, dünya birliyinin yarısının temsil olunmasını Forumu olan böyük diqqətin təzahürü kimi qiymətləndirdi.

Xoş sözlərə görə minnədar-

Prezident İlham Əliyev UNESCO-nun baş direktorunun müavinini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev UNESCO-nun baş direktorunun müavini Çu Sini qəbul edib.

Dövlətimizin başçısı UNESCO-nun baş direktorunun

müavini Çu Sinin VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakına görə minnədarlığını bildirdi və bunu Azərbaycan-UNESCO əməkdaşlığının yaxşı nümunəsi kimi dəyərləndir-

di. Azərbaycan ilə UNESCO əlaqələrinin güclü tərəfdalığı və zəngin tarixə malik olduğunu qeyd edən dövlətimizin başçısı ugurlu əməkdaşlığımızın davam etməsindən memnunluğunu

bildirdi. Azərbaycanın UNESCO-nun etibarlı tərəfdası olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev qeyd etdi ki, Azərbaycan tərəfi ötən illər ərzində ölkəmizin tarixi, mədəni abidələrinin, UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni İrs Siyahısına daxil olan tarixi yerlərin ümumbeşeri dəyərlərə çevrilmesi işində UNESCO-nun fealiyyətini yüksək qiymətləndirir. Dövlətimizin başçısı bildirdi ki, bütün bunlar ölkəmizin bu təşkilatla uğurlu əməkdaşlığının bariz nümunəsidir. Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, Azərbaycanın tarixi və mədəniyyəti barede məlumatların dünyaya yayılması ilə bağlı UNESCO tərefindən görülən işlərə görə minnədarlığını bildirdi.

Çu Sin, ilk növbədə, UNESCO-nun baş direktoru xanım Odri Azulenin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırıldı. O, VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun böyük əhəmiyyət

daşlığı qeyd etdi və bildirdi ki, Azərbaycan mədəniyyətlərə dələqlərə bağlı bu cür tədbirlərin keçirilməsi üçün nümunəvi bir məkandır. Azərbaycanın Şimal-Cənub, Şərqi-Qərb istiqamətlərində mühüm nöqtədə yerləşdiyi vurğulayan Çu Sini bu tədbirin Bakıda keçirilməsini önemli bir hadisə kimi dəyərləndirdi. Qonaq bildirdi ki, UNESCO Azərbaycanla əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir və Azərbaycan dinamik fealiyyəti ilə bu təşkilatın işinə böyük töhfə verir. Çu Sini, eyni zamanda, gələn il Bakıda UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin konfransının da keçiriləcəyini qeyd edərək bu tədbirin də önem daşdığını bildirdi.

Prezident İlham Əliyev UNESCO-nun baş direktorunun salamlarına görə minnədarlığını bildirdi, onun da salamlarını xanım Odri Azuleyə çatdırmağı xahiş etdi.

Prezident İlham Əliyev Sloveniya Milli Şurasının sədrini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sloveniya Milli Şurasının sədrini Aloyz Kovşkanı qəbul edib.

Dövlət başçısı Sloveniya Milli Şurasının sədrini Aloyz Kovşkaya VI Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda iştirakına görə minnədarlığını bildirdi və onun səfərinin ikitərəfli münasibətlərimizle bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını dedi. Sloveniya Milli Şurasının sədrini Aloyz Kovşka ölkələrimiz arasında hələ keçmişdən çox yaxşı əlaqələrin mövcud olduğunu dedi və bildirdi ki, bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün imkanlar var. O, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün qarşılıqlı maraq doğuran sahələrin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldığını və gelecekde bu istiqamətdə işlərin görülcəcəyinə ümidiyər.

olduğunu bildirdi.

Dövlətimizin başçısı, öz növbəsində, Azərbaycan ilə Sloveniya arasında əlaqələrin uğurla inkişaf etdiyini dedi, əlaqələrimizin inkişafında prezidentlər seviyyəsində qarşılıqlı rəsmi səfərlərin önemini qeyd etdi və özünün Sloveniyaya rəsmi səfərini məmənluqla xatırladı. Ikitərəfli əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsinin zəruriliyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında tərəfdalıq sahələrinin müəyyənləşdirilməsinin əhəmiyyətine toxundu və bu baxımdan qarşılıqlı ticarətin seviyyəsinin artırılmasının vacibliyini dedi. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, hər iki ölkədən olan şirkətlər Azərbaycan ilə Sloveniya arasındaki mövcud yaxşı siyasi mühitdən faydalananaraq öz fealiyyətlərini daha da genişləndirə bilərlər.

Sloveniyada səfərdə olarkən

orada Mehdi Hüseynzadənin memorialını ziyarət etdiyini məmənluqla xatırlayan Prezident

İlham Əliyev ölkələrimiz arasında humanitar əməkdaşlığın və eləcə də çox mühüm əhəmiyyət

daşyan turizmin inkişaf etdirilməsi üçün də yaxşı perspektivlərin olduğunu bildirdi.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov mədəniyyət işçiləri ilə görüşüb

Görüşdə Gəncənin mədəni həyatında müstəsna rola malik insanlar iştirak ediblər. Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov mədəniyyət işçilərini salamlama yaraq, bildirib ki, görüş Prezident İlham Əliyevin tövsiyyə və tapşırıqına əsasən keçirilir. Məqsəd bu sahədə çalışan insanları dinləmək, onları narahat edən məsələlərin, mövcud problemlərin həlli yollarını tapmaqdır.

Görüşdə Gəncə mədəniyyətinin müxtəlif sahələrini əhatə edən şəxslər çıxış edərək, onları narahat edən

məsələləri dileyər, müəyyən təkliflər səsləndirilərlər.

Gəncə Dövlət Dram Teatrının direktoru Əli Qasımov çıxış edərək, sənet ocağının tarixi və bu günü barədə məlumat verib. O bildirib ki, özünün 124-cü mövsümünü yaşayış teatr, her il olduğu kimi bu il də öz səhnəsində həm yerli həm də xarici dramaturqların əsərlərinə yer verib. Son 6 ildə Gəncə Dövlət Dram Teatrının kollektivi 15 beynəlxalq festivala qatılırla Azərbaycanı bir çox ölkələrdə layiqince təmsil edib. Hazırda Gəncə Dövlət Dram Teatri üçün yeni binanın inşasını dövlətin göstərdiyi yüksək diqqətin bariz nümunəsi kimi qiymətləndirən Əli Qasımov, ölkə rəhbərinə minnətdarlıq ifadə edib.

Gəncə Dövlət Kukla Teatrının direktoru Fərəməyil Paşayev söz alaraq, rəhbərlik etdiyi müəssisənin fəaliyyətindən söz açıb. O bildirib ki, Gəncə Dövlət Kukla Teatrında 3 xalq artisti, 2 prezident mükafatçısı çalışır. Əsasən yerli yazarların əsərlərinə üstünlük verildiyini qeyd edən Fərəməyil Paşayev, "kollektivimiz kiçik olsa da, böyük uğurlara imza atırıq" – deyə bildirib. O narahatlıq doğuran bir sıra məsələlərə də toxunub. Fərəməyil Paşayev bildirib ki, hazırda teatrda ən böyük çatışmazlıq istilik sisteminin olmamasıdır.

Azərbaycan Respublikasının əməkdar rəssamı Mübariz Əkbərov çıxış edərək, bildirib ki, o sənətkarlığın bədii metal işləmə növü ilə məşğuldur. Çalışdıığı emalatxanada lazımı şərait olmadıqdan tələbə hazırlaya bilmir. O həmçinin qeyd edib ki, onun əl işləri milli sərvət sayıldıqdan kütłəvi satışa həyata keçirilir. Bununla yanaşı əməkdar rəssam fərdi sərgisinin təşkili üçün şərait yaradılmasını xahiş edib. "Bu həm də unudulmaqdə olan sənətkarlıq növünün inkişafına təkan olar" – deyə, Mübariz Əkbərov bildirib.

Gəncə Dövlət Filarmoniyasının direktor müavini, Xalq-Cəlgi Aletləri Orkestrinin bədii rəhbəri, əməkdar artist Elçin Elçiyyev, Xalq Artisti Şahnaz Haşimova, Azərbaycan Respublikasının Əməkdar Rəssamı, heykəltəraş Şərif Şərifov, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Gəncə bölməsinin sədri Xəzangül Hüseynova və başqaları çıxış edərək öz fikir və təkliflərini səsləndiriblər. Çıxış edənləri diqqətlə dinləyən Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov qaldırılan problemlərin qısa zamanda həll olunması üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

Samux rayonunda abadlıq işləri davam etdirilir

Samux rayonunda ənənəyə uyğun olaraq abadlıq-quruculuq işləri daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Belə ki, Samux şəhər Talib Əhmədov küçəsində 3000 m² sahəyə 300 ton həcmində asfalt-beton qatı salılmışdır. Paralel olaraq elektrik sistemi, telekommunikasiya və rabitə xətləri qaydaya salılmışdır.

Həmin ünvanlarda yaşayan sakinlər onlara göstərilən bu cür yüksək diqqət və qayğıya görə ölkə rəhbərliyinə dərin minnətdarlıqlarını bildiriblər.

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının İcra Hakimiyyəti Aparatı ilk partiya təşkilatının növbəti iclası keçirilib

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının İcra Hakimiyyəti Aparatı ilk partiya təşkilatının növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyində duran əsas məsələ İcra Hakimiyyəti Aparatı ilk partiya təşkilatından YAP Daşkəsən rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin və Qadınlar Şurasının V Konfransına nümayəndələrin seçilməsi olub.

Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Əhəd Abiyev yığıncağı giriş sözü ilə açaraq YAP-in çətin və şərəflə yol keçməsi, partiyanın ölkəmizdə anarxiya və özbaşınalığın hökm sürdüyü bir vaxtda Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən yaradılması, əslində bu təşkilatın yaradılmasının Azərbaycan cəmiyyətinin tələbi olması, YAP-in sədri seçildikdən sonra partiyanın möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən daha da möhkəmləndirilməsi və güclənməsi, üzvlərinin sayıının artması, bunun nəticəsində partiyanın bu gün 723 min nəfərdən çox üzvünün olması, partiya üzvlərinin əksəriyyətini ziyanlıların, qadınların və gənclərin təşkil etməsi, partiyanın qəbul etdiyi siyasi kursun bu gün möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi, "YAP-in bu günün, sabahın və geleceyin partiyası" olması barədə geniş məlumat verib.

Əhəd Abiyev xüsusiye diqqətə çatdırıb ki, YAP-in bütün uğurlarının və qələbəsinin arxasında xalqın Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetinə daim göstərdikləri sədəqətdən və sevgidən irəli gelir. Rayon təşkilatı müəyyən olmuş vaxtlarda toplaşır, təşkilatın işini və qarşıda duran vəzifələri müzakirə

inamı və bu inamdan doğan dəstəyi dayanır.

YAP Daşkəsən rayon təşkilatının sədri Meydanlı Yolçuyev də çıxış edərək partiya rayon təşki-

edirlər. Ümumiyyətlə, rayon təşkilatı olaraq hər ilin əvvəlində tədbirlər planı təsdiq edirik və bu plana uyğun olaraq fəaliyyətimizi qururuq. Hər il bütün əlamətdar günlər, tarixi

latinin ötən dövr ərzində gördüyü işlər barədə danışır. O deyib: "YAP Daşkəsən rayon təşkilatı fəaliyyəti ni partiya rəhbərliyi tərəfindən qarşıya qoyulmuş bütün vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün uğurla davam etdirir. Fəaliyyətimizi, öz işimizi partiyanın İcra katibliyinin tövsiyə və tapşırıqlarına, həmçinin YAP-in nizamnamə və programına müvafiq müəyyənləşdirmişik. Hazırda təşkilatın üzvlərinin sayı 4520 nəfərə çatıb və rayonumuzda YAP-a rəqib ola biləcək alternativ bir partiya yoxdur. Bunun səbəbi daşkəsənlilərin Ümummilli lider Heydər Əliyev siyasetinə daim göstərdikləri sədəqətdən və sevgidən irəli gelir. Rayon təşkilatı müəyyən olmuş vaxtlarda toplaşır, təşkilatın işini və qarşıda duran vəzifələri müzakirə

hadisələrlə və s. bağlı tədbirlər keçiririk. Xüsusilə, seçki kampaniyaları dövründə partiyamızın qələbəsini təmin etmək üçün yerli təşkilat olaraq üzərimizə düşən vəzifələri layiqincə yerinə yetirməyə çalışırıq".

Daha sonra YAP Daşkəsən rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin V Konfransına İcra Hakimiyyəti Aparatı ilk partiya təşkilatından Elşən Aliyev, Kənan Bayramov, Elxan Hüseynzadə, Yaqub Bayramov və Ramin Ələsgərli, YAP Daşkəsən rayon təşkilatı Qadınlar Şurasının V Konfransına isə İcra Hakimiyyəti Aparatı ilk partiya təşkilatından Aidi Nağıyeva, Ramida Süleymanova, İlahə Xidirova, Şahnaz Tağıyeva və Səidə Hökməliyeva nümayəndə seçiliblər.

Taxta Körpü qəsəbəsinə təbii qaz verildi

Laçın rayon sakinlərinin müvəqəti məskunlaşdıqları Ağcabədi rayonunun Taxta Körpü qəsəbəsində təbii qaz verilişinin açılışı olmuşdur.

Taxta Körpü qəsəbəsinin mərkəzində təbii qaz verilişine həsr edilmiş açılış tədbirini giriş sözü ilə açan Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Tofiq Mirzəyev qəsəbə sakinlərini bu əlamətdar hadisə münasibətilə təbrik etmiş, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə son illər ölkənin hər yerində qaz təhcizatı sisteminin yenidən qurulması, kənd və qəsəbələrin qazlaşdırılması istiqamətində görülmüş məqsədönlü tədbirlərdən danışmışdır. Təbii qaz almayan yaşayış məntəqələrinin sürətə mavi yanacaqla təmin olunması istiqamətində aparılan işlərin xalqımızın rifah halının daha da yaxşılaşmasına xidmət etdiyini bildirən natiq, 54 ailənin təbii qazla təmin olmasına görə öz adından və bütün rayon sakinləri adından Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə sonsuz minnətdar olduqlarını bildirmişdir. Çıxışda eyni zamanda bildirilmişdir ki, qəsəbənin mavi yanacaq ilə təmin olunması bütün regionlarımızda dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən modern inkişaf və müasirləşmə imkanlarının sübu-

tudur və əhaliyə dövlət qayğısının bariz nümunəsidir.

Tədbirdə "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin Tərtər Regional Qaz İstis-

tərəfində meşət qazı hədiyyə olunmuşdur. Abonentlərin təhlükəsizliyini təmin etmək üçün bütün qaz xətləri möhkəmliyə və kipliyə görə yoxlanıl-

mar İdaresinin rəisi Azər Musayev çıxış edərək qəsəbə sakinlərini və tədbir iştirakçılarını bu əlamətdar gün münasibəti ilə təbrik edərək bildirmişdir ki, qəsəbənin təbii qazla təmin olunması üçün 2000 metr daşıyıcı, 3000 metr məhəllədaxili müxtəlif diametli qaz xətləri çəkilmiş, 54 ədəd saygac quraşdırılmış, hər bir abonentə "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi

mışdır.

Tədbirdə qəsəbə sakinləri çıxış edərək qəsəbəyə təbii qaz verilişinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını bildirmişlər.

Tədbirin sonunda qəsəbəyə təbii qaz verilişinin rəmzi olan məşəl yandırılmışdır.

**Əvvəli ötən sayılarımızda
1906-ci İL İYUL AYINDA ŞUŞA
ŞƏHƏRİNDE BAŞ VERMİŞ
ERMƏNİ-MÜSƏLMAN DAVASI**

O vaxt ki, böyük dava (1905-ci il) sakit olmuşdu, erməni tayfası müsəlmanların, müsəlmanlar isə ermənilərin bazarına gedir, alış-veriş edirdilər. Hərçənd ki, yollar açıq idi, amma ermənilər yenə düz durmurdular: tək-tək əlsiz-ayaqsız kasıbkar adamları oğurluq ilə tutub öldürdülər. Müsəlmanlar da onları əvəzini çıxırdılar.

Ermənilər müttəsil (arası kəsilmədən), min cür hiylə ilə hər yerdən hərbi sursat getirərək, dava üçün tədarük edirdilər. Onlar əlavə maşınlar, nasoslar, tüfənglər, topalar, barit, bom-balar və başqa silahlar cəm edib, daha çox mühəribəyə hazırlaşdırlar. Bununla bərabər, onlar gələcək vuruşmaların üsul və yollarını müzakirə etdikdən sonra belə bir qənaətə geldilər ki, müsəlmanlara sarsıcı zərbə endirmək üçün pul qüvvəsinə hiylə işlədilərək rus ordusunun və silahının ermənilərə kömək göstərməsi təmin edilməlidir. Bu

məclisleri əsnasında Qalaşakova və onun kazaklarına neçə min manat rüşvət verərək, Qalaşakova öz məqsədi ni izhar etdi. Qarşidakı erməni-müsəlman davasında rusların onlara kömək etməsini və bu köməyin yerinə yetirilmə yolları ilə əlaqədar tədbir tökməsini generaldan xahiş etdi. Qalaşakovun tədbir ilə Kələntərov və qımdatlar ətraf kəndlərə, eləcə də Gəncəyə, İrəvana və başqa şəhərlərə kağız yazıb göndərdilər. Həmin kağızda hər kənd-dən orta hesabla 30-100 nəfər silahlı dəstələrin Şuşaya göndərilməsi tələb olunurdu. Tezliklə Qalada yeddi min silahlı erməni ordusu hazır oldu. Onların arasında Osmanlı tabeliyində olan ərazidən gələn erməni dəstələri də var idi. Beş ədəd rusların, 6 ədəd isə ermənilərin topları var idi. General və ermənilər qarara aldılar ki, davani iyulun 12-də başlısanlar.

Rusların istədiyi bu idi ki, bu iki millət bir-biri ilə dava edib, bir-birinə məşğul olsunlar, tainki dövlət fəraigət olsun, çünki millətin zəif və kasib olmayı dövlətin silahıdır.

Mir Möhsün Nəvvab

M. Nəvvaba), özləri danışmışlar. Qalaşakov söz verib ki, onun tədbirilə erməni silahlıları və rus əsgərləri müsəl-

cidin minarəsinə bir güllə atdı. Güllə müəzzinə toxunmayıb, minarənin sütnuna dəydi. Bunu görən "müsəlmanlar halətdən çıxıb, şaraq-şaraqla dükənbazarı bağladılar. Yarım saat ərzində tamam silahlandılar və üz qoydular səngərlərə və giriəvli yerlərə. Bu halət də divan işçiləri və generalın əli altında olan əmənliklər hərbi ilə müsəlmanların içində gəlib, uca səsle müsəlmanları sakit elədilər ki, bu dava sizinkilər deyil, kazaklar ermənilərlə dava edir. Bu general daha bir hiylə işlədərək qabaqcadan lazımı təlimat verib, bir rus zabitini öz dəstəsile müsəlman məhəlləsində yerləşdirmişi. Müsəlmanlarla dostluq etdiyinə görə, həmin zabitə inanıb, ehtiram edirdilər. Elə ki ermənilərlə ruslar başlıdılardılar müsəlmanları güllebaran etmeye, müsəlmanların içində olan zabit öz rusları ilə şeypur çalıb səs saldılar ki, dava eyleyən kazaklarla erməni tayfasıdır, bunun müsəlmanlara dəxli yoxdur. Müsəlmanlar onun sözünə inansalar da, yaraq-əsbabları əllərində küçələrə gəlib, vuruşmağa hazır dururdular, amma atan yox idi. Xof arasında

1905-06-ci illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

hiyləni həyata keçirmək üçün yeganə yol rus generalını pul ilə ələ almaq idi.

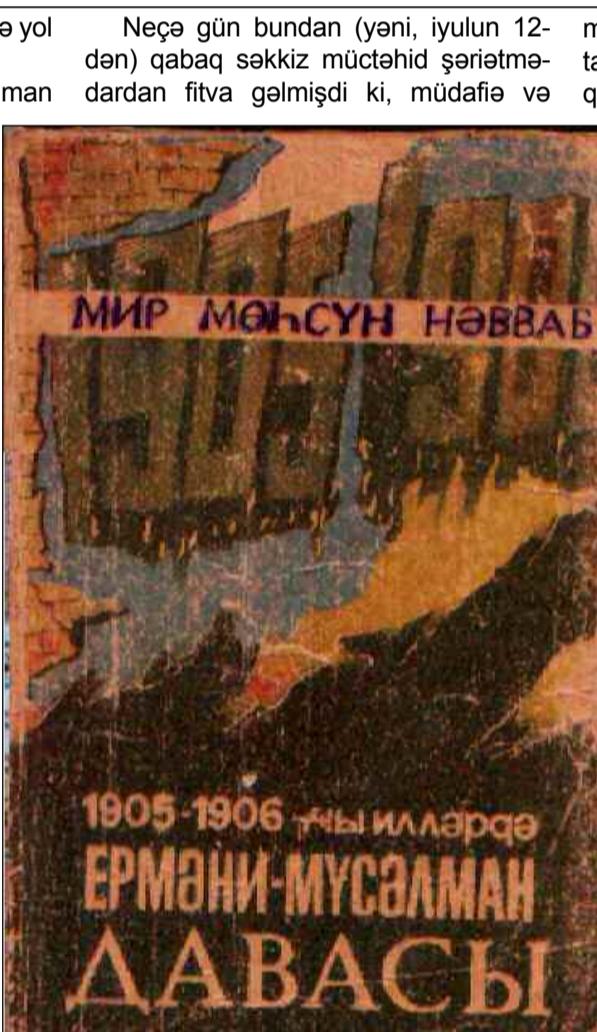
Birinci (1905-ci il) erməni-müsəlman davasında sülh və əmin-amanlıq yaratmaq üçün Şuşaya göndərilmiş Qalaşakov (Kalaşakov) adlı bir rus generalı var imiş. Həmin il o, zahirən ermənilərə yaxınlıq göstərməmişdi. Amma indi, ermənilərin məşvərətindən sonra duma qlavası erməni Kiki Kələntərov onu yaxşı öyrənmiş, onunla səhbət edib, ermənilərə qarşı rəğbetini bildikdən sonra generalın Şuşa şəhərində üsul-idarənin rəhbəri təyin olunması üçün onun razılığını almışdı.

Kiki Kələntərov müsəlmanların nümayəndələrini çağıraraq deyir:

— Şuşada bu iki millət arasında ədaletli sülh yaratmaq üçün bir rəhbər təyin etməliyik. Mən çox düşündükdən sonra belə qənaətə gəldim ki, bu vəzifəyə general Qalaşakovdan başqa bir kəsi təyin etmək olmaz. Hərçənd ki, o, əvvəller bizim erməni tayfası yaxşı dolanmadı, kəndlilərimizi tovladı, kazaklar kənd əhlinin övretlərinə xəyanət etdilər. Amma əlac yoxdur, onu rəhbər təyin edək.

Biçarə müsəlmanlar əvvəllər Qalaşakovdan zahirən yaxşı münəsibet gördüklərindən razı oldular. Hər iki tayfanın razılığına əsasən general həmin vəzifəyə təsdiq edilərək, Qalaya göndərildi. Qalaşakov Şuşaya gələn kimi ermənilər məhəlləsində Kələntərovun qabaqcadan hazırladığı iqamətgahda yerləşdirildi. Onun əmrilə elə ilk günlər müsəlman məhəllələrində olan rus ordusunun topları erməni küçələrinə keçirildi, kazaklar və əsgərlər isə erməni məhəlləsi səmtində olan Köçərli məscidin ətrafinda qurulmuş çadırlarda yerləşdirildi.

Hər gecə Kiki Kələntərovun başçılığı ilə, erməni tayfasının hesabına general Qalaşakovun mənzilində kef məclisleri qurulurdu. Kələntərovun seçdiyi və generalın qulluğuna təyin etdiyi 2-3 nəfər xoşsurət erməni övrətləri gecə-gündüz ona xidmət edirdilər. Kələntərov gecə

Neçə gün bundan (yəni, iyulun 12-dən) qabaq səkkiz müctəhid şəriətmədardan fitva gəlmüşdi ki, müdafiə və

manların evlərini, dükən və bazarlarını tamamilə yandırıb, özlerinin qırılanını qıracaqlar, qalanını isə büssbüütün. Böyük məsciddən aşağı məhəllələrə qovacaqlar. General rus kilsəsindən başlayaraq, Böyük məscidə kimi Rastabazarı, meydani, Şeytanbازarı və bütün evləri darmadağın edib yandırmağı öz üzərinə götürür. Bundan sonra vuruşun davam etdirilməsini və yaxud müsəlmanlarla barışmalarını ermənilərin öz öhdəsinə buraxmışdır. Kiki Kələntərov Qalaşakovun bu planını qəbul etmiş və generala 10000 manat rüşvət verərək belə ittifaqə gəlirlər ki, generala verilən puldan əlavə padşahlıq rus topunun hər atəşinə 15 manat, çar ordusu əsgərlərinin təfəngdən atdıqları hər bir gülleyə isə bir manat pul verilsin.

General Kələntərovla əvvəlcədən tökdükleri tədbirə əsasən, rus əsgərləri erməni keşikçilərindən biri ni öldürərək müsəlman səmtə atıblar və sonra da səs salılar ki, müsəlmanlar erməni keşikçisini öldürərək başını keşmiş və təfəngini də aparmışlar. Qabaqcadan hazırlanmış hiyləyə əsasən həmin vaxt rus əsgərlərindən iki nəfər də gedib, müsəlman məhəllələri tərəfdən ermənilər səmtə güllelər atırlar. Ermənilərin avamları çıçırlıb generalın yanına gedirlər və deyirlər ki, müsəlmanlar bir keşikçi öldürüb, erməni məhəlləsinə neçə gülle atıblar. Generalın hiyləsi də bu idi ki, xalqı müsəlmanlara qarşı qaldırsın. Sonra Qalaşakovun əmrilə erməni təfəngdarları əsgərlərə bölüşdürüldü. Ruslar da dəstə-dəstə gəlib, müsəlmanların əsgərlərini mühasirə etdilər. Ruslar və ermənilər müsəlman əsgərlərini güllebaran etməyə başlıdılardı.

Pəs cumada-s-səni ayının üçüncü günü — çərşənbə günü — yəni qərarlaşdıqları kimi, iyulun 12-də qımdatlar generalın məsləhətli günorta vaxtı davani başlıdılardı. Əvvələn qımdatın biri, müəzzin axırıncı «la ilahə illəllah» sözlerini deyən məqamda Böyük mə-

qalmışdır. Gecə düşən kimi od-alov işığı aləmi götürdü.

Biçarə müsəlmanlar bu hiyləyə inanıb, axşamadək səngərlərə və küçələrdə müntəzir durdular. Elə ki, gecə oldu, bu vədə gördülər ki, Köçərli məhəlləsitərefdən od-alov qalxdı. Xəber gətirdilər ki, general Qalaşakovun əmrilə ruslar ermənilərlə birləşib, Köçərli məhəlləsinin məscidinə və evlərə od vurublar. Bu işq onun işiğidir. Generalın hiyləsi müəyyən olduqdan sonra xalq karıxb qalmışdı. Bilmirdilər səngərlərə gedib düşmənə cavab versinlər, yaxud bazar-dükənda olan şeyləri bir yerə daşınsınlar. Xülasə, o gecə bütün təfəngdarlar dükənlərdəki malları evlərə daşımaqla məşğul oldular. Ona görə ermənilər və ruslar bir gecə boş evlərə od vurub yandırdılar.

İkinci gecədən müsəlmanlar davani başlıdılardı. Köçərli məscidinin ətrafinda hiylə ilə çadır qurub mənzil etmiş ruslar məscidə təref gedən iki müsəlmani — Hacı Abdulları və Kərbələyi Əlini gülleleyib yıldırlar. Onlara təref gedən daha bir müsəlmani da vurub yerə sərdilər. Ondan sonra gəlib məscidə od vurub yandırmağa başlıdılardı. Məscid od alıb yandıqdan sonra, ermənilər və ruslar Abbas Mirzənin oğlu şahzadə Bəhmən Mirzənin imarətinə gəldilər. Şahzadə Bəhmən Mirzə neçə il bundan irəli İran dövlətində böyük cinayət etdiyinə görə, oradan köç-külfətə qayıb, rus dövlətinə pənah gətirmişdi. Rus padşahı hər il ona 36 min manat məvacib verirdi. O, ailəsi və xidmətçilər ilə ikimərtəbəli təmərəqlə bir evdə yaşayırı. Şahzadə mərhüm olanın sona onun varisləri və xidmətçiləri yenə orada qalırdılar. Amma bu davadan irəli onun oğlanları və ailələri evi bisahib qoyub, hər biri bir yerə getmişdilər. Bu imarəti də gəlib yandırdılar. Daha sonar Rzaqulu Mirzə bəy Cürrimin və oğlanlarının, eləcə də Şuşanın neçə böyük əyanlarının sahibsiz evlərinə, bir sıra hamamlarla birlikdə od vurdular.

**Ardı var
Səhifəni Hazırladı: Tahir Süleyman**

Tatyana Fyodorovna Aristova – Rusyanın yeganə kürdşünas-ethnoqrafı və dünya şöhrətli alımı

Onun nəşrlərinin yüksək qiymətləndirilməsi, müəllifin 30 illik səhra araşdırmalarının, Gürcüstan, Ermənistana, Azərbaycana, Orta Asiyaya və İraqa çoxsaylı səyahətlərin nəticəsidir.

Kürdlərin yaşadıqları şəhərlərlə kifayətlənməyərək, Tatyana Aristova şəxsi təşəbbüsü ilə kənd-kənd, ev-ev gəzərək, kürdlərin tarixini, adət-ənənələrini, maddi və mənəvi mədəniyyətini və millətlərarası münasibətləri dərindən öyrənirdi. T.Aristova yüksək dərəcəli peşəkar idi. O, nəinki fars və kurd dillərini biliirdi, həmçinin məhsur kürdşünaslar – İ.Orbeli, A.Şamilov, K.Kurdoyev, Ç.Bakayev, M.Rudenko, məhsur şərqşünaslar O.İncikyan və Q.Akopov ilə şəxsi tanışlığı var idi. T.Aristova kürd ziyalıları – H.Cindi, M.Əsəd, C.Cəlil, M.Rəşid, Ş.Aşırı və başqaları ilə daima fikirləri və araşdırmaları ilə məsləhətləşərdi, bu isə öz növbəsində onun işinə təkrarolunmaz güc verirdi.

Keçmiş onilliklərdə çox şey dəyişdi. Zaqqafqaziyada baş verən fəlakətkürdləri yenidən dünyanın müxtəlif ölkələrinə - Rusiya, Qazaxstan, Ukraynaya, Avropaya və sair ölkələrə səpelədi. T.Aristovanın araşdırma apardığı kəndlərin ekseriyətinin qalıqları qalıb. Bəzi kəndlərdə isə başqa millətlərin nümayəndələri yaşayırlar. Onlar kürdlərin mədəniyyətini və izini məhv etmək üçün hər cür əmələ əl atırlar.

Məhz bu çətin qacaqlıq zəmanəsində kurd gənclərinin qarşısında çox vacib problemlər durur: milli şururun, doğma dilin, adət-ənənələrinin unudulmaması və ümumiyyətə Kürd xalqının mənliyini eks etdirən mənəvi dəyərlərin qorunub, gələcək nəslə ötürülməsinə vurgulamaq lazımdır. T.Aristovanın arxivlərinə müraciət etdikdə, biz Kürd xalqının apardığı mübarizəni, xalqın tarix və adət-ənənələrini, özünəməxsus dünya təfəkkürünü bərpa edə bilərik.

T.Aristova ömr boyu elm namine mübarizə aparmışdır. Onun şəxsi arxivini daim kürdlərin üzünə açıq idi. O, araşdırmalarının nəticəsi ilə kürd ictimaiyyətini məlumatlandırdı, onlar ilə məsləhətləşərdi.

Bu isə toplanmış materialların zənginliyindən xəbər verir. Allahın köməyi ilə, Kürd xalqının dəyərli dostu və fədakarı Tatyana Fyodorovna Aristova daima xalqımızın üzəyində ləyiqli yer tutacaq.

***

Mənim Zaqqafqaziya kürdləri haqqında araşdırma 50-80-ci illəri əhatə edir. İmkan daxilində Ermənistana və Azərbaycanda yaşayan kürd ağsaqqallarının danışdıqları əfsanələr, şifahi xalq ədəbiyyatı və kəndlərin tarixi qeyd olunurdu. Əlavə olaraq, bu əfsanələr yoxlanılırdı, bu haqda qonşu kəndlərin nə düşündükleri soruşulurdu, rayon mərkəzində olan arxivlərə tutuşdurulurdu. Araşdırmaşalar aşağıda sadalanın həm kürd, həm də qarşıq əhalisi olan (erməni-kürd, azərbaycan-kürd, rus-kürd) rayonlarda aparılmışdır:

- Ermənistana SSR-nin Aparan, Aştarak, Basarkeçər (Vardenis), Dilican, Talin, Oktemberyan, Şəumyan, Eçmiadzin rayonları;

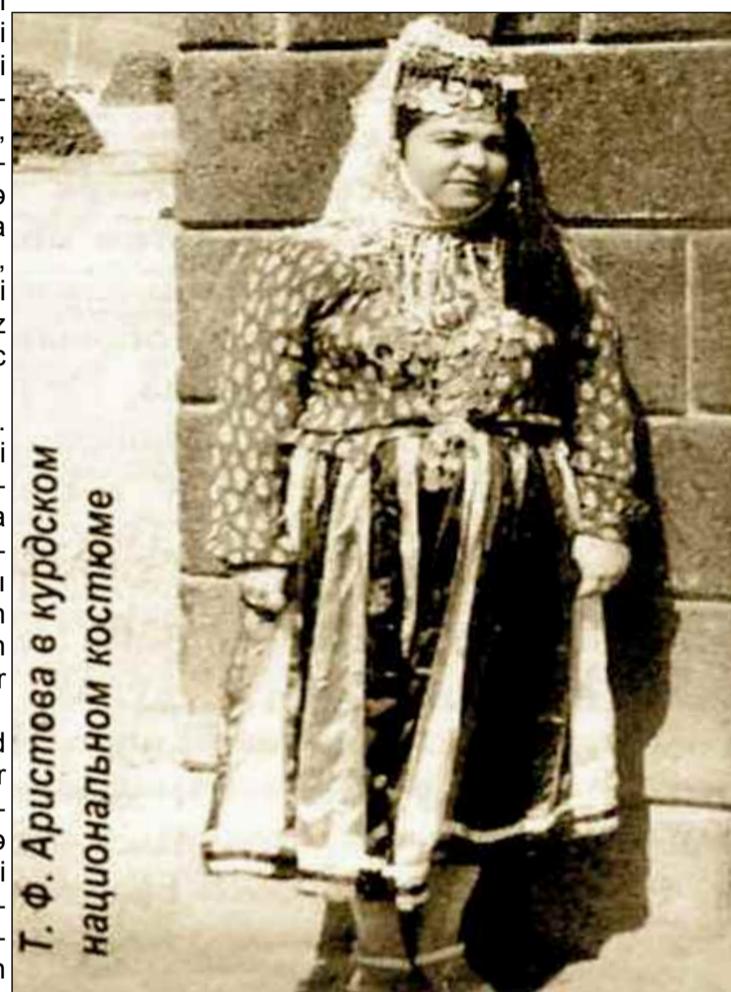
- Azərbaycan SSR-nin Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı rayonları;

Hələ XIX – XX-ci əsrin əvvəllərində toplanan materiallar bizə deməyə imkan verir ki, bu bölgədə bir-neçə kürd tayfası ta qədimdən yaşayırdılar. Onlar əsasən – "Sipki", "Cəlali", "Şəkkak", "Zilan", "Həsənan" və s. tayfalardı. Qeyd etmək lazımdır ki, hələ XIX-cu əsrənə Ermənistana olan kürd kəndləri əsasən tayfa prinsipi ilə yaranmışdır, Azərbaycanda isə yaxın qan qohumluğu böyük rol oynayırdı.

Bəzi ədəbi materiallar kürdlərin Zaqqafqaziyada qədimdən yaşadıqlarını qeyd edir. Məlumdur ki, X

XI-ci əsrlərdə Zaqqafqaziyanı bəzi kürd tayfaları və nəsilləri idarə edirdilər. Bununla əlaqədar V.Minorski bölgənin inkişafında Şəddadi kürd dövlətinin əməyini yüksək qiymətləndirir. Paytaxtı Gəncə və Dvində olan Şəddadilər dövləti böyük əraziyə malik idilər.

Q.Çursinin nəzəriyyəsinə əsasən kürdlər

Qəribi Azərbaycanda (Keçmiş Kürdüstan qəzası) 1589-cu ildə baş verən türk-fars müharibəsi zamanı köçürülmüşdülər.

Tarixi sənədlərə əsasən, XIX-cu əsrin ikinci yarısında kürdlər Azərbaycanın növbəti qəzalarında yaşayırdılar: Elizavetpol (Gəncə) quberniyasının – Arəş, Cəbrayıl, Cavanşir və əsasən Zəngəzur qəzaları, Ermənistanda isə - İrəvan quberniyasının – Surmeli, Şərur-Dərəyələz, Eçmiadzin, Aleksandropol və Novobayazet qəzaları.

Mənim tədqiqat üçün seçdiyim kəndlər bunlar idi:

- Laçın rayonunda – Minkənd, Aşağı və Yuxarı Zerti, Qalaca, Bozlu, Kamallı və Qarakeş;

- Kəlbəcər rayonunda – Zəylik, Aşağı Şurtan, Ağcakənd və Oruclu;

- Qubadlı rayonunda – Yuxarı Mollu və Zilanlı

Zaqqafqaziyanın qədim xalqı olan kürdlər öz kəndlərinin yaranma tarixini bilirlər. Bu əfsanələrdə əsasən hansı kəndin haradan köçməsi və yeni yerdə necə məskunlaşdığını özündə eks etdirir. Yeni yaylaqların axtarışı və maldarlığın inkişaf etdirilməsi üçün münasib yer axtaran kürdlər daima bir rayondan o biri rayona köç edirdilər. Bu yerdəyişmələr əsasən dağlıq rayonlarında baş verirdi.

Beləliklə, Kəlbəcər rayonundakı kəndlər Laçın rayonunun ərazisindən köç edən kəndlər idi. Oruclu və Ağcakəndin təməlini Laçının Minkənd və Ağcakənddən köçən kürdlər qoymuşdur.

Əfsanəyə görə Oruclu kəndinin adını kəndi yaradan şəxsin adı ilə adlandırılmışdır. Ağcakənd isə bura öz ailəsi ilə ilk olaraq köçən Ağca adlı gözəl bir qızın şərefinə adlandırılmışdır. Baxmayaraq ki, Kürdüstan qəzasının, Kəlbəcər rayonunun Oruclu və Ağcakənd kəndlərinin təməlini Şahsuvarovlar nəslə qoymuşdur, onlar Minkənddə məskunlaşmayı üstün tutular. Şahsuvarovların arxasında Minkəndə daha bir neçə kürd ailəsi köçmüştür. Kənd qohumluq əlaqələrinə əsasən bir-neçə məhəlləyə bölündü.

Ağsaqqallar danışırılar ki, Şahsuvarovlar Minkəndə gələndə burada 1673-cü ilə aid olan alban kilsəsindən başqa heç bir tikili yox idi. Çok güman ki, burada nə vaxtsa albanlar yaşayırdılar.

Kəndin ağsaqqalı Müseyib Hüseynqulu oğlu Axundovun nəzəriyyəsinə görə isə, bu kilsə qədim məscidin qalıqları üzərində tikilmişdir. Azərbaycanda qədim zamanlardan məskunlaşmış Qubadlı rayonunun Zilanlı və Şotlanlı kəndlərini hesab etmək olar. Bu kəndlərin əhalisi birinci və ikinci Rusiya-İran müharibəsi dövründə əvvəl İrana tabe idilər. Kəlbəcər rayonunun Aşağı Şurtan kəndinin təməlini Laçın rayonunun Mirik (Həsananlı – A.S.) kəndindən köçənlər qoymuşdur. Məlumata görə, Hüt və Nağı adlı qardaşları öz ailələri ilə XIX-cu əsrin sonunda bu bölgəyə gələrək məskunlaşmışdır. 1920-ci illərdə bəzi kəndlərin əhalisinin bir hissəsi çətin həyatdan xilas olmaq üçün Azərbaycanın aran rayonlarına köç etmişdir. Onlar əsasən Yevlax və (Mirbəşir) Tərtər rayonlarının ərazisində məskunlaşmışdır.

Kəlbəcər rayonunun Zəylik kəndinin əhalisi isə ikinci Rusiya-İran (1826-1828) müharibəsi zamanı İrandan əvvələ Ermənistana, XX-ci əsrin əvvəllərində isə Kəlbəcərə köçmüştülər. Əfsanəyə görə, kəndin təməlini üç qardaş qoymuşdular. Sonra isə qardaşların ikisi Zar kəndinə köç edərək, orada məskunlaşmışdır.

Tarix boyu, xüsusəndə 1920-ci illərdə kürd tayfaları Azərbaycandan Ermənistana, Erməsintandan isə Azərbaycana köçürüldülər. Bu yerdəyişmələr əsasən iqtisadi və qismən siyasi amillərə bağlı idi.

Misal üçün, Laçın rayonunun Qarakeş kəndinin əhalisi İrəvan quberniyasının Şərur-Dərəyəz qəzasından köç etmişdilər. Onlar əvvəlcə Qaraqışlaq adlanan yerde məskunlaşmışdır. Təxminən 1920-ci illərdə Xudo və Abbas adında iki qardaş Qaraqışlağın 15-20 km. Aralığında yeni kəndin təməlini qoyaraq, Qarakeş adlandırdılar.

Ermənistanda yerli kürdlərdən savayı, Türkiyədən, İrandan və Azərbaycandan köçən kürdlər az deyildi. Bu tayfaların Ermənistana köçməsi XVII-XIX-cu əsrləri əhatə edir. Rusiya-Türkiyə müharibələri zamanı (1853-56, 1877-78) Rusiyaya tabe olan tayfalar Rusiyaya köçürüdlər və əsasən İrəvan quberniyasında məskunlaşırılar. Əksinə, Türkiyəyə tabe olan kürd tayfaları Zaqqafqaziyadan Osmanlı ərazisində köçürüdlər.

Ermənistanda kürdlər əsasən tayfa prinsipi ilə maskunlaşırılar.

Beləliklə, Aparan rayonunda onçuk kürd kəndi – Ələqəz, Kondaxsaz, Carca-ris, Korbulaq, Kürd Pambı, Quruboğaz, Kiçik Camışlı, Mirak, Səngər və Çobanmaz – "bala", "məhmədi", "rojki", "sipki" tayfalarının nümayəndələri idi.

Talin rayonunun onbeş kəndi – Akko, Baysız, Bəroj, Qəltə, Dian, Zəvestan, Kələşbəq, Qabaqtəpə, Kar-mirpoh, Sabunçu, Seyrane, Sığanlı, Sorik və Tələk əsasən "zokori", "ortuli", "raşı", "rojki", "sipki", "həsəni" tayfalarının nümayəndələri idi.

Şaumyan rayonunun iki kəndində Yuxarı və Aşağı Nəcərlə kəndlərində "bruki"lər yaşayırdılar.

Basarkeçər rayonunun dörd - Reysu, Qayabaşı, Qoşabulaq və Ker kəndlərində "başki", "qaralı", "pirki" və "şəvalı" tayfaları məskunlaşmışdır.

**Tərcümə etdi və hazırladı: Seymour Alxanov
Mənbə: kurdist.ru**

Polisten HDP'lilere: Süleyman Soylu gerekeni yapıyor

HDP Diyarbakır İl binasından çıkan Gençlik Meclisi üyeleri, "kapkaç şüphesi" diye ters kelepçelenderek GBT yapan polise tepki gösteren parti yöneticilerine, "Zaten Süleyman Soylu gerekeni yapıyor" demesi dikkat çekti.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Diyarbakır İl binasından çıkan HDP Gençlik Meclisi üyelerinin, bina çevresine konumlanan Ford marka Ranger tipi araçta

bulunan polislerce durdurularak ters kelepçelendiği belirtildi. Gençleri önlərini kestikleri araçlara dayayan polislerin, Genel Bilgi Taraması (GBT) bitinceye kadar kelepçeleri çıkarmadığı, çevreye bakan gençlerin kafasına vurduğu ve "korkuyorsanız gelmeyin buraya" dediği öğrenildi. Polislerin, Gençlik Meclisi üyelerinin "kapkaç yaptıkları" iddiasıyla GBT uygulamasına tabi tuttuklarını ileri sürdüğü belirtildi.

POLİS: SOYLU GEREKENİ YAPIYOR

Polis, duruma tepki gösteren HDP'li yöneticilerin de kimliklerini almaya çalıştı. Polis, HDP yöneticiyi oldukça dair tanıtım kimliklerini gösteren yöneticilerin kimliklerini atarak, "Bu kimliği tanımadık" dediği belirtildi. HDP'lilerin tepkisi üzerine polislerin, "Zaten Süleyman Soylu gerekeni yapıyor" demesi dikkat çekti.

Yaşanan arbede sonrasında GBT kontrolü yapılan gençler serbest bırakıldı. HDP Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ, daha önce Gençlik Meclisi üyelerinin kaçırılmasını hatırlatarak, uygulamanın gençlere dönük "gözdağı" olduğunu söyledi.

jiyahaber.net

AKP'li Eski vekilin eşi Felsefe öğretmeniydi, vali oldu

AKP'li eski vekilin felsefe öğretmeni eşi Erdoğan tarafından vali olarak atandı. Mesleğine Ordu Ünne İmam Hatip Lisesi'nde felsefe öğretmeni olarak başlayan AKP eski İzmir milletvekili Hüseyin Kocabiyık'ın eşi Funda

Kocabiyık, Uşak Valisi olarak atandı. Uşak Valisi olan Funda Kocabiyık en son Milli Eğitim Bakanlığı'nda Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürü olarak görev yapıyordu. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın bugün resmi gazetede yayımlanan kararnamesindeki atamalara göre, MEB'in iki önemli yöneticiyi vali oldu. AKP İzmir eski milletvekili Hüseyin Kocabiyık'ın eşi Funda Kocabiyık Uşak valisi olurken, MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürü Salih Ayhan ise Sivas valisi oldu.

FUNDA KOCABIYIK KİMDİR?

Funda Kocabiyık, 1972 yılında Kahramanmaraş Afşin'de doğdu. Yüksek öğrenimini Hacettepe Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Felsefe Bölümünde tamamladıktan sonra 1994 yılında Felsefe Grubu Öğretmeni olarak Ordu Ünne İmam Hatip Lisesi'nde göreveye başladı. 1995 yılından 2005 yılına kadar Ankara Dikmen Lisesi'nde Felsefe Grubu Öğretmenliği görevini sürdürdü. 2005 yılında Millî Eğitim Bakanlığı'nın açtığı Müfettiş Yardımcılığı sınavını kazanarak Müfettiş Yardımcısı oldu.

jiyahaber.net

İstanbul'da dörtlü Suriye zirvesi sona erdi

Suriye trajedisini sonlandırmak için mücadele etmesi gerekiyor. Gerek sahadaki durumun iyileştirilmesi gerek siyasi çözümün sağlanması için kararlı mesaj verildi."

Putin: Suriye'de çözüm ile ilgili ortak bildiri kabul edildi

Erdoğan'ın ardından bu kez Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin açıklama yaptı. Putin'in açıklamaları ise şöyle:

"Suriye meselesini ele aldık. Tavrımızı yaklaştırmak konusunda bir çalışma yapıldı. Liderlerle ayrı ayrı ikili görüşmeler yaptık. Suriye'de durumun normalleştirilmesi için 4 ülke çalışmaya devam edecek. İstanbul'da Macron'a ayrı bir görüşme yapacağız.

Başkanı ve istikrarı sadece diplomatik yollarla mümkün. Rusya Almanya Türkiye ve Fransa Suriye'de çözümün sadece siyasi ve diplomatik yollardan çözülebileceği konusunda hemfikir. Suriye'nin toprak bütünlüğüne saygı duyulmalı. Suriye'dekiler kendi kaderlerini kendileri tayin etmeli.

Suriye'de çözüm ile ilgili ortak bildiri kabul edildi. Suriye'deki şiddet oranını ciddi şekilde azaltıldı ancak radikal unsurların temizlenmesi gerekiyor. Savaş tecrübesi edinen bu caniler, ülkemizde aşırıcı ideolojilerini aşlayabilir, bu kabul edilemez.

Radikal unsurlar İdlib bölgesinde silahlı saldırılarda bulunacaksa, Rusya Suriye yönetimine kararlı bir şekilde yardımcı olacaktır. Türkiye'nin bir an önce İdlib'deki silahsız bölgeden muhaliflerin çekilmesini sağlamasını bekliyoruz. Suriye anayasa komitesinin çalışmasının başlatılması gerekiyor, bu alandaki reform oluşturma.

Mültecilerle ilgili uluslararası konferans öneriyoruz. Erdoğan'la birlikte Almanya ve Fransa liderlerini İdlib anlaşmalarının yerine getirdiği konusunda bilgilendirdik. Rusya provokasyonlar olması durumunda İdlib'deki terör tehdidinin yok edilmesi konusunda Şam'a yardım etme hakkını saklı tutuyor. Suriye'de diyalog sorunu İran olmadan çözülemez, anayasa

komitesinin oluşturulması sürecinde Tahran ile müzakereler gereklidir.

Rusya ve Türkiye, zirve sırasında Fransa ve Almanya'ya Suriyeli siyasetçilerin sorunlarının çözümü ile ilgili uluslararası konferans düzenlemesi önerisinde bulundu."

Macron: Suriye halkı, geleceği hakkında söz sahibi olmalı

Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ise ABD'deki sinagog saldırısında hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı dileyerek konuşmasına başladı. Macron'un konuşması özetle şöyle:

"Sinagog saldırısından dolayı Amerikan halkına taziyelerimi belirtmek istiyorum. Amerikan halkın yanındayız. Suriye'de iki ayrı savaş yürütülüyor. Biri terörle mücadele, diğer rejim ve muhalifler arasındaki savaş. Suriye halkı, geleceği hakkında söz sahibi olmalı. Türkiye'nin çabalarını takdirle karşılıyoruz."

Merkel: Sadece askeri değil siyasi çözüm de bulunmalı

Son olarak konuşan Almanya Başbakanı Angela Merkel ise Suriye'de çözümün siyasi olması gerektiğini vurgulayarak şöyle konuştu: "Farklı yaklaşımımız olsa da mutabakat sağlayıp bir bildirge yayinallyabildik. Sadece askeri değil siyasi çözüm de bulunmalı. BM zemini kapsamında bir çözüm bulmalıyız. İdlib'de ateşkesin devamı için elimden geleni yapmaya hazırız. Anayasa komitesi oluşumu ve seçimlerin yapılması gerekmektedir. İnsanların geriye dönebilmesi için siyasi çözüm gereklidir."

BasNews

Kars'ta Kürt siyasetçilere operasyon

Kars'ta bu sabah Kürt siyasetçilere yönelik yapılan polis operasyonunda aralarında HDP eski milletvekili Şafak Özanolu ile HDP ve DBP İl eşbaşkanlarının da bulunduğu çok sayıda isim gözaltına alındı.

Kars'ta bugün sabah saatlerinde polisler tarafından Kürt siyasetçilere yönelik operasyon yapıldı. Operasyon kapsamında birçok eve baskınlar yapıldı.

Operasyonda HDP'nin 25. dönem Milletvekili Şafak Özanolu ile birlikte Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) İl Eşbaşkanı Cengiz Anlı, HDP Kars İl Eşbaşkanı Ekrem Savci, HDP eski İl Eşbaşkanı Cengiz Topbaşlı ve HDP Grup Başkanvekili Ayhan Bilgen'in danışmanı Mehmetoğlu'nun da olduğu çok sayıda isim gözaltına alındı. Gözaltına alınanlar Kars İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. Siyasetçilerin gözaltına alınma

gerekçeleri konusunda henüz bir bilgi edinilemedi.

HDP Grup Başkanvekili Ayhan Bilgen, sosyal medya adresi Twitter'da yapılan gözaltılarla ilişkin "Kars'ta sabah 6'da gözaltılar başladı. 25. dönem İl Eşbaşkanı Cengiz Anlı ve danışmanımız Hayati Mehmetoğlu avukatlarımız tarafından tespit edilenler. YSK seçim takvimini açıklayınca kampanya başlamış!" paylaşımında bulundu.

jiyahaber.net

Kürt Tarihinin Kaynakları

Kürtlerin 3 bin yıllık tarihi kesintisiz olarak tarih kitaplarında yer alıyor. Selahaddîn El-Kurdî Kürt Tarihini, kaynak taraması yaparak güzel bir araştırma sunuyor. El-Kurdî, "ilk başta Kürt kaynakları, ardından da bütün bu çalışmalardan yararlanılarak Kürt Tarihi'nin yazılıması gerektiği ortadadır" diyor.

Selahaddîn El-Kurdî / Arşiv

Tarihsel süreçte Kürtlerle iletişime geçmiş olan milletlerin, Kürtlere dair, fikirleri, yorumları, bilgileri; kendi tarih, coğrafya, seyahatname, ansiklopedi vb. eserlerine yansımıştir. Sümer (M.Ö. 2000), Akad ve Asur tabletleri sayılmazsa, kağıda dayalı en eski belgelerden olan Heredot'un (M.Ö. 484-425) "Tarih" eserinden başlayarak farklı zaman, zemin ve dillerde hazırlanmış olan eserlerde Kürt ve Kürdistan'a dair bilgilere yer verilmiştir. Bu çalışmada, M.Ö. 5. asırdan başlayarak, tarihsel çizgi dikkate alınarak Eski Yunanca, Grekçe, Süryanice, Ermenice, Pehlewice, İbranice, Arapça, Farsça, Osmanlıca, İngilizce, Fransızca, Italyanca, Almanca, Rusça kaynaklarda 'Kürt' ve Kürdistan'a dair bilgilerin bulunduğu işaret edilmiş, kimi eserlerden alınmıştır, kimi eserin ise sadece ismine yer verilerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur.

Kürtler için kullanılan tabirler

Dr. Asad Khailany'nin araştırmasına göre tarihsel süreçte Kürdler için Sümerler "Karda, Kurti, Guti", Babiller "Garda, Karda", Asuriler "Qurti, Guti", Grekler "Kardukh, Gordukh", Ermeniler "Kortukh, Gortaikh", Persler "Gurd, Kurd", Süryaniler "Karda, Kurdaye", İbraniler ve Keldaniler "Kurdaye", Aramaik ve Nasturiler "Kadu", Erken Dönem Arap kaynakları "Kurd, Ekrad", Avrupalılar M.S. 7. yüzyıldan itibaren "Kurd" kavramını kullanmışlardır. G.R. Driver, 1923 yılında yazmış olduğu "The Name Kurd and Its Philological Connexion (Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland, No:3, 1923, ss:393-403)" isimli makalesinde, yazıtlardan hareketle farklı dillerde ifade edilmiş olan "Kurti, Karda, Karduk, Gord, Kord, Cardakes, Cyrtii vb" biçimlerinin 'krd/krt' kökünden türediğini ve Kürtleri kastettiğini söylemiştir.

Hrozny'nin "History Et Progres De Deciffrement Des Textes (Arcih Orientalni, Vol:3, no:1, 1931, s:286)" araştırmasına göre ise Kürt yurdu için kullanılan en eski coğrafi isim 'Karda' olup M.Ö. III. bin yılın ikinci yarısındaki civi yazılı Akad tabletlerinde yer almış ve Cizre, Kamişlo, Amuda ve Haseke mintikaları için kullanılmıştır. Fransız Arkeolog Thureu Dangin tarafından keşfedilen ve M.Ö. 2000 yılına dayanan, Lagaş hükümdarı Arad Nannar zamanında denk gelen iki civi yazılı tablette 'Kardaka' ifadesi kullanılmıştır (Dangin; 'Notice Sur La Trois, eme collection de tablettes', Revue d'Assyriologie, Tom: V, no:3, 1902, ss:101). G. R. Driver'e göre bu isim ağırlıklı olarak Van Gölü'nün güney mintikaları ile Botan Nehri'nin vadileri kastedilerek kullanılmıştır.

Romalılar döneminde Yukarı Dicle Nehri vadilerini, Amid, Botan, Tur Abdîn, Karadağ ve Cizre yöreleri için 'Corduêne'; İsa'dan önce 5. yüzyılda Diyarbakır ve çevresinde kalan Ammianus da, Ermenice 'Kordukh' isminin, Diyarbakır merkezli bir kullanıma sahip olduğunu söylemiştir. Yaikût Hamevî, İslam'ın ilk dönemlerinde Cizre ve çevresi için 'Bakarda' ifadesinin kullanıldığını ama Abbasiler döneminde, hîcî 250 senesinde Tağlib kabilesinden Hasan b. Ömer'e nispetle Cezîretü İbni Ömer adının kullanılmıştır.

Eski Yunan ve Roma Kaynakları:

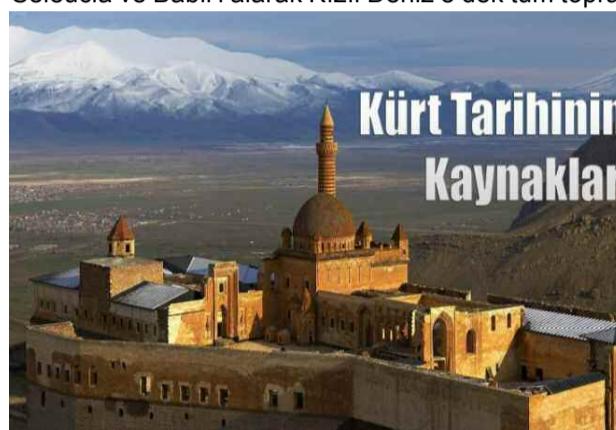
İslâm öncesi Kürt tarihinin aydınlanması sırasında başvurulabilecek temel kaynaklar Roma ve Yunan kaynaklarıdır. Bu kaynakların yazarları, yaşananlara şahitlik ettiğinden, kaynakların güvenirliliği yüksektir.

Heredot (M.Ö. 484-425), "Tarih" kitabında, Ahameniş kralı I. Dara'nın (M.Ö. 521-486) ordusunda bulunan gayri nizami Kardakis/Kardoki kuvvetlerinden söz etmektedir. Ayrıca Ahamenişlere boyun eğmiş olan ve kuzevine Büyük Zap, güneyinde Küçük Zap, batısında Dicle Nehri bulunan Erba İl/Erbil merkezli Hadiyab/Adiabana yönetiminden de bahsetmektedir.

Ksenophon (M.Ö. 430-399), M.Ö. 400'de yazmış olduğu "Onbinlerin Dönüşü" isimli eserinde, Aras'ın güneyinde, Van'ın batısında kalan Kardukh (Kapōoux) ülkesinden ve halkı hakkında bilgi vermektedir. Ksenophon, Kardukh'ların dağda oturan savaşçı ve Pers krallarına bağlı yaşamayan özgür bir millet olduğu düşüncesindedir. Onun aktarımına göre Pers

kralı daha önce 120.000 kişilik bir orduyu Kardukh'ların üzerine göndermiş ama bunlardan hiçbirini sağ olarak geri dönememiştir. Eserde, Ksenophon'un da içinde bulunduğu 10.000 bin kişilik Yunan ordusunun Kardukh halkıyla yaptıkları savaşa da degeñilmektedir. Yunan dil uzmanlarından Ali Karduxos'a göre, Ksenophon, Kürtler için kullanmış olduğu 'Kard-ukh' biçimini Ermenilerden duyup kullanmıştır. Ksenophon'un Kürtler için kullandığı 'Kard:Kürt' kelimesinde Yunan-ıllar 'ü' sesini söyleyemedikleri için 'a' harfiyle yazmış olup 'lar' çoğul eki için de Ermenice çoğul eki olan 'ukh' kullanmışlardır.

Yunanlı tarihçi Polybius (M.Ö. 203-M.Ö. 120), "The Histories/Tarihler" adlı eserinde, Selefkosların isyancı Medya satrapı Melon'un ordusunda 'Cyrtii/Kirti, Kurtti'ler olarak adlandırılan sapancılardan söz eder. Seleucia ve Babil'i alarak Kızıl Deniz'e dek tüm toprak-

**Kürt Tarihinin
Kaynakları**

lara hakim olan Melon, ardından Susa üzerine yürüse de burada başarılı olamaz. Sonunda Medya'nın güneyindeki Suriye kralı Büyük Antiochus III tarafından M.Ö. 217'de yenilgiye uğratılır. Melon'un bu isyanında özellikle sapancı kuvvetlerini oluşturan 'Cyrtii/Kirtiler'e güvendiği kaydedilmektedir. Polybius, Antiochus'un ordusunda 'Cardasec (Cardac'lar, Kardac'lar)'ın bulunduğuunu söylemektedir.

Yunanlı tarihçi Diodorus Siculus (M.Ö. 90-M.Ö. 30 M.Ö. 66 yılında yazdığı 40 ciltlik dünya tarihi "Bibliotheca Historia (Tarih Kütüphanesi)"nde Pers Kralı Darius'un hükümetiyle ülkeler arasında Kürt krallıklar 'Gordyene' ve 'Sophene'yi de saymıştır.

Romanlı tarihçi Tito Livio/Titus Livius'un (M.Ö. 59-M.S. 17) günümüze sadece 35 cildi ulaşabilen 142 ciltlik "Ab Urbe Condita, History of Roma/Roma Tarihi"nde Selefkoş İmparatoru Büyük Antiochus'un M.Ö. 190 yılında Romalılar ve Bergamalılarla karşı Yunanistan'ı ele geçirmek uğruna yaptığı Magnesia muharebesinde yenildiğini ve Antiochus'un 70.000 kişilik ordusunda 'Cyrtii/Kürt' okçularının olduğunu yazmaktadır.

Strabon (M.Ö. 65-M.S. 25), 17 ciltlik "Geographika/Coğrafya"sında Babil ve Asurlarla birlikte, bugün Muş-Diyarbakır arasında bulunan Sarisa, Satalka ve Pinaka şehirlerinin bulunduğu 'Gordion'dan ve bahsetmiştir. Strabon, ayrıca Gordionların Ermeniye, Tarsus ve Sosini/Sason? mintikalarında da yaşadıklarını belirtmiştir: "Dicle Nehrinin bulunduğu yerler Kürtlere aittir. Gordyaei (Gordyaea) bölgesi, antiklerin 'Kardukhi' dediği yerle aynı yörenedir.". Diodorus Siculus'un (m.ö. 90-m.ö. 30) Kürt krallıklar 'Gordyene' ve 'Sophene'yi; Strabon da 'Sophene' ve 'Corduene' olarak vermektedir.

Strabon'un bahsettiği Ediabene Krallığı'ndan, M.S. 1. yüzyılda tarihçi Pliny (M.S. 23-35), 37 kitaptan oluşan "Naturalis History"de, Ediabene'den "Eskiden Carduchi (Kardukhi) halkı olarak bilinen şimdî ise Cordueni, Adiabene'yle birleşir ve önlere Dicle Nehri akar (Kitap: VI, 17/14 s.)" diye bahsetmektedir. Dicle Nehri'nin Ermenistan'dan başlayıp 'Kürdistan Dağları'ndan, yine bir Kürt bölgesi olan Adiabene'den, Apameadan ve Mesene kasabasından geçtiğini yazmıştır (Kitap VI, 31s.). Kürdistan'a 'Gordyæi (Gord Yurdu)' diyen Pliny, 'Tigris (Dicle)' adlı bölümde Dicle nehrinin Med dilinde 'ok' anlamına geldiği ve nehrin adının okun hızından aldığı, Dicle nehrinin Gordyæi dağlarından geçtiğini yazmıştır. Kafkas kapılarının ardında 'Gordyæan/Kürdistan' Dağları'nda Valli ve Suarni diye barbar ve gaddar kabilelerin halen bulunduğu da söylemektedir.

Plutarch (M.S. 46-120) ise, "Bioi Parallelai/Paralel Yaşamlar" kitabında, Ermeni kralı Büyük Tigran ile Bantis kralı VI. Misradat'ın (M.S. 63-120) birlikte; Kazvin Denizi'nin güneyinde ve Ferisilerin denetiminde bulunan Medya'nın ve Fırat Nehri'nin doğusuna

döşen Zarbienus'un krallığındaki Gordionların ülkesinin ele geçirme serüveninden bahsetmiştir. Plutarch, Ermenistan kralı Tigranes'in Kürt Kralı Zarbienus, karısını ve çocuklarını, destek istediği Romanlılar Ermenistan'a girmeden önce suikast düzenleyerek öldürdügüünü ve Romanlıların Zarbienus adına cenaze töreni düzenlediğini anlatmıştır. Plutarch, M.S. 115 yılında Korduene kralının adının Manisarus olduğunu yazmaktadır.

Claudius Ptolemaeus (M.S. 90-M.S. 168), Diyarbakır'ın "Bagraoandene/Bekiranlılar", Antep'in "Belcanea/Belikanlılar", Hakkarının "Tigranoandene/Tiriganlılar", Elazığ'ın "Sophene/Süphanlılar", Der sim'in "Derzene", Botanlılar'ın "Bokhtanoi" aşiretlerinden söz eder. Ptolemy, 'Carduchiler/Kürtleri', Geliler'in aşağısında Margasiler'le Cadusiler'in topraklarına yakın bölgesinde gösterir ve daha ilerde ise 'Gordyene/Kürdistan' ve 'Gordyæi Dağları'ndan söz eder. Ptolemy; Polybius (M.Ö. 203-M.Ö. 120) ile Livio/Titus Livius'un (m.ö. 59-m.s. 17) daha önce yazmış oldukları hadiseye benzer olarak; Suriye üzerinde hakimiyet için Mısır kralı Ptolemy III ile M.Ö. 217 yılında yaptığı savaşta bir süre önce isyancı Medya satrapı Melon'u yenilgiye uğratan Selefkoş kralı Antiochus III'ün ordusunda 'Cardaces (Cardac'la, Karda'lar)' da vardi.

Dio Cassius (M.S. 155-240), Roma tarihi üzerine yazdığı ve sadece günümüze 19 cildi kalan 80 kitaplık "Histoire Romaine/Roma Tarihi"nin 68. kitabındaki 26. paragrafında 'Gordyen/Gord Yurdu (Kürdistan)'e yer vermiştir.

Ammianus Marcellinus'un (M.S. 330-391?), 359 yılında Amid/Diyarbakır'a olan Pers saldırısından söz etmeye ve buraları 'Korduen/Kord Yurdu/Kürdistan' olarak adlandırmaktadır.

Eutropius, "Breviarium historie Romanae" adlı 10 ciltlik tarih kitabında, Roma İmparatoru Trajanus'un döneminde hakimiyetin sağlandığı ülkelerden biri olarak 'Cordueni/Kürdistan'a da yer verilmektedir.

Tarihçiler Kürtleri ifade etmek için 'Kard, Kord, Gord, Kirti, Kurtti', Kürdistan'ı ifade etmek için de 'Corduene, Corduaie, Cordyeae, K/Cardu-chi, Cordueni' kullanılmıştır.

Yüzyıl	Şahsiyet	Söz Etme Biçimleri
M.Ö. 5. yy.	Heredod	Pacty (Bohti, Boran)
M.Ö. 4. yy.	Ksenophon	Kardukhi (Kürt-ler)
M.Ö. 1. yy.	Sallust, Diadorus	Cordueni, Cordyene
M.S. 1. yy.	Livy, Strabon	Cyrti, Gord
M.S. 2. yy.	Plutach, Pliny	Gordyeni, Cordueni
M.S. 2. yy.	Ptolemy, Dio Cassius	Gordyene, Korduene
M.S. 4. yy.	Sextus Ruf, Eutropius	Kardueni, Cardueni
M.S. 5. yy.	A. Marcellinus, J. Honor, Zasimus	Cardueni, Corduene, Cordyena, Kardueni

Eski Fars/Pers Kaynakları:

Pers Kralı Darius/Dara'nın (M.Ö. 522-486) M.Ö. 515 yılında hazırlattığı Eski Farsça, Elamice, Babilce üç dilli Behistun Yazıtları'nda Fırat Nehrinin kenarından (Dersim ve Elazığ ahalisi) 'Zazana' adında bir kasabanın olduğunu yer verilmiştir.

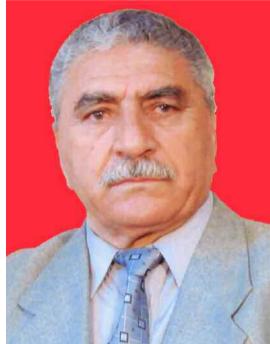
Sasanî/Pehlewîce Kaynaklar:

Sasanî Devleti döneminde, III. Yezdicerd (M.S. 633-651) zamanında yazılmış olan ve günümüze sadece alıntılanan kısımları ulaşan 'Hudaynâme' ile 600 yılında yazılmış olan "Kârnâmag-i Ardaşîr-i Babagân/ Papagın oğlu Ardaşîrin Hikâyeleri"nde Kürtlere dair bilgilere yer verilmiştir. Karnâme Erdeşir Babakan'da Sasanî devleti kuru cusu Ardaşîr (M.S. 226-652) ile Kürt Kralı Madîg'in m.s. 226 yılında yapmış olduğu savaşa degeñilir. Eserde Kürtleri ifade etmek için tekil 'Kurd/kwrt', çoğul 'kurtân', bugünkü Ermenistan'a yakın coğrafya içinde de 'Mâdîk (Medler)' kullanılmıştır.

1350/1971 yılında İran Tahran Üniversitesi tarih hocaları tarafından hazırlanan "HISTORICAL ATLAS OF IRAN" a göre Selecid (M.Ö. 312-64.) 'CARDUCHÎ', Partlar 'KORDOUENE', Sasaniler (M.S. 226-651) 'KARDUN', Tahiriler (9.yy) 'KORDESTAN'ı kullanmışlardır. Tahirilerden sonraki tarihsel aşamada 'KORDESTAN' sabit bir şekilde kullanılmaya devam edilmiştir.

(Davamı var)

Em, Rojnameger, Helbestvan û Derdkêşê Çanda Kurdên Kazakistanê Hesenê Hecîsilêman bi dilêşî bîr tînin, rehma Xwedê lêbe

Bariyê
Bala

Mirina bê dem

Rewâî ruhê pismam û hogirê xweî pir hêja, helbestvanê eyan, xizmetkarê çand û kultûra gelê xweî ne westîyaâ

Hesenê Hecîsilêman dikim

Hey mirin, wey mirin, bê îtbar mirin, Em sîyar, tu peya, me digrî mirin.

Em hene, em dijîn, dizêrin mirin, Carekê tu ji me dûr here mirin.

Te dîsa li me xist, derbeke kûr, giran, Bê dem ji me stend Hesenê Hecîsilêman. Xwedanê xastin û kirinê baş, mezin, Nehîst wan biqedîne bi dil, bê gazin.

Tebîet gîrya, hejya, kir zare-zar, Ewr - ezmana hêsrîn şewat anîne xar. Av tevízî, idî nekir guşe-guşe, Çia xwekir libasekî terî reşe.

Sorgul zer bûn, sosin, rihan mane pejmûr, Qerenfila bejin tewand, sûsen bûne hûr. Kew, bilbila şewat - şewat kirin gazî, Dar cîlîsîn, belg weşandin, mane tezî.

Geş şivana bilûr danîn, dayka lûvand. Keç û xorta boy kewa te bilind zîvand.

Tenbûrvana têlê tembûr nelivandin, Dengbêj, qewal bûne zelûl, ne kakandin.

Kevok firîn, teyrik tûya nihêrî dû, Nalyan, gotin: - Zarzanê me çîma zû çû? Xezal ne cûn mîrg - çîmana hevxuldirîn, Kar xezala şîr ne mêtin, kirin kalîn.

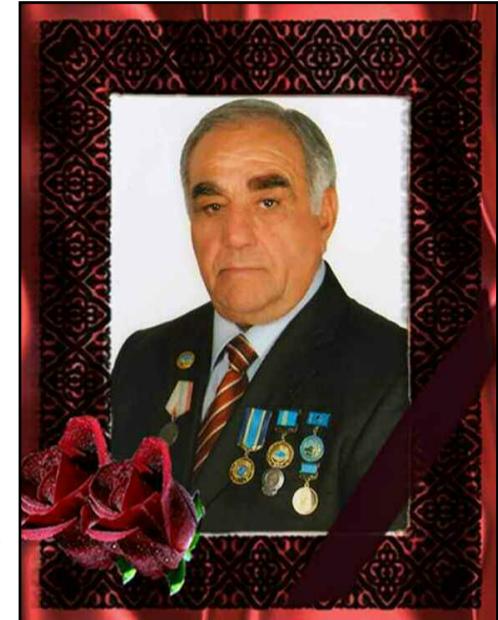
Mirina te gel ra anî keser, kudret, Ev nav-denga her kesîra nabe qismet. Dê da bût tifalekî piçûkî hûr, Dema çût, bût helbestvanê zaneî, kûr.

Dilê gelda tuê bijîy dewran-dewran, Namrin, dijîn zaneê gir, him helbestvan. Gelê meî qedir hezî, sîyanete, Wê kulîlkîn al tim, dayne ser gora te.

Dilekî xemî, pir keserî westîyaî

05.11.2015 salê

Bajarê Alma-Ati

Ewladê gellê Kurd û Kurdistanê

Rojnameger, helbestvan û biratî, dostanî û bihevrebûna gelen li Kazakistanê dijîn dîkin.

Dewleta Kazakistanê di festival û xelatdayînê de di ast û dere-

Ev 'xortê 60 salî' bi dil û can, dinav serma û seqema zivistanê û germa havînê de bi eşq û heye-canekê mezin kar û barê kovar û rojnameyê dike.

Kovara Nûbar û Rojnameya Jiyana Kurd, bi han û hewldanêñ mezin ên Hesenê Hecîsilêman, li herêmên Alma Ata, Astana, Taldikorxan, Çimkent, Taras, Qarataw, Qesqebehûlax, İssik, Kaskilîn, Cambûl, Bışkek, Oş û Celalabada Qazakistan û Qırğızıstanê, li cihê ku kurd lê hene tê belavkirin. Beşek ji hejmarêñ kovar û rojnameyê jî diçe nav kurdên Moskova û Krasnadare. Hesenê Hecîsilêman heta niha gelek caran ji hela rêveberên Dewleta Kazakistanê ve hatiye xelatkirin. Ew Endamê Yekitiya Rojnameger û Nivîskarêñ Kazakistanê ye. Hecîsilêman her wiha endamê Navenda Pen-a Kurd e.

Hesenê Hecîsilêmanê helbestvan ku xwedîyê çend berhemên edebî ye, çend caran jî bi boneya besdârikirina festivalên hunerî û wêjeyî serdana Herêma Kurdistanê Federe kiriye û di van festival û çalakiyan de hatiye xelatkirin.

Hesenê Hecîsilêman bi eslê xwe ji Birûkiyên Wanê ye. Pişti şikestina Serhildana Şêx Seid, wekî bi hezarân malbatêñ kurdan, malbata wan jî Çemê Aras derbas kiriye û li Ermenistanê bi cih û war bûye. Hecîsilêman pişti salêñ 90-î, di serdema Şerê Qerebaxê de ku bû sedema fer-malûbûn û koçberiya bi deh hezarê kurdan, tevî malbata xwe koçî Alma Ataya Kazakistanê kir û vê gavê di nava ber û pismamên xwe de dijî.

Heta niha çend berhemîtêbêñ Hesenê Hecîsilêman ron-ahî dîtine û hatine çapkîrin. Di demeke pêş de kitêba wî ya nû ya helbestan wê bi navê "Welat Gazî Min Dike" bi pêşgotina Serokê Kurdên Kazakistanê, Profesor û Akademîyen Kinyazê İbrahim were çapkîrin. Ji niha ve pîroz be!..

Ji bo 63 saliyê, ez bi izna Hesenê Hecîsilêman çend helbesten wî pêşkêşî we dikim... ***

Ez vî derdî kê ra bejim? Derdêm pirin ketine ser hev, Birînêm kûrin nayêne hev, Xelaz nabin jimara dev, Ez vî derdî, kêra bêjim?!

Xirav kirin gund û bajar, Wan em hiştin hêşir-hejar, Mêtin xûnameye nejar, Ez vî derdî, kêra bêjim?! Talan kirin hebûna me, Em derxistain ji mala me, Kuştin zar û zêrcê me, Ez vî derdî, kêra bêjim?! Em kirine dijmin zarî, Rojê li me dike tarî, Me dukuje bi xedarî, Ez vî derdî, kêra bêjim?! Ev derdekî bê dermane, Bê hekîmî, bê loxmane, Ewî derdî, dinya zane,

Kare wana bûye dîrok. Navê gelan bilind kirine, Dîroka wan xemilandine. Kar kirine, bi ruh û can, Bûne sitêrk, ji bona wan. Şer kirine pêş dijmina, Wek mîrxasa, weke zana. Dijmin girtne, hêşîr û dîl, Aza kirine, kasiv, sîfîl. Bûne egît, bûne efat, Ji Bakûr û li Rojhilat. Aqilbend bûn, zane û jîr, Bûne boy me, bawer û bîr. Yek ji wana Selahiddîne, Ew efate rû zemîne.

Aza kireye Qûdus, Misir, Şam û Heleb, Diyarbekir! Hezar-hezar, sal bîn-herin, Tu car, tu wext ew namirin. Gelêmeye, wan bîr neke, We navê wan her tim jorke!

WELAT

Welat şîrîne, Ew aza nîne, Tim ew bi xeme Dil kul-bîrîne. Welat dayîke, Minra per-baske, Ez jêra ewlad Wê min libaske.

Welat nûra min, Mal-dewleta min, Minra ezîze, Wek namûsa min. Welat jî male, Warê bav-kale, Hêlinê boy min Ew nûre-şemal.

Welat cî-ware, Ji minra emre, Ewa par kirine Bi destê zorê. Kurdistan dêye, Xwezil roj bêye, Bira bêjîn ku Serbest, azaye!

Salihê Kevirbirî / Alma Ata

saliya xwe temam kir û keta sala 64an. Bila pîroz û bimbarek be. Ez ji Hecîsilêmanê hêja re cane sax û emrê dirêj dixwazim. Hesenê Hecîsilêman ango 'Hesenê Eylazê Mihê Hecîsilêman' 26ê Cotmeha sala 1951ê li Ermenistanê, nehiya Vêdiyê (Araratê), gundê Taytanê (Vanaşenê) di malbateke rîncber de ji diya xwe bûye. Emir, jiyana wî pir bi dijwarî û sexîrtî derbas bûye. Xwedîyê madalyaya zêrîn a bi navê "Yekîti" ango "Bîrlîk-Bîrlîk-ê"

Hacîsilêman çend meh beriya niha bi merasimeke taybet ji hela dewleta Kazakistanê ve bi madalyaya zêrîn hatibû xelatkirin. Ji bo 15 Saliya Festivala Bîratî û Dostaniya Gelên Kazakistanê, li Astana ya paytexta Kazakistanê festîvaleke mezin hatibû lidarxistin. Di festivalê de, ji bo ku ked û emegeke mezin dane rojnamegeriya li Kazakistanê, çend rojnameger û redaktorên kovar û rojnameyê kêm-neteweyan hatibûn pîrozkirin û xelatkirin. Rojnameger û Helbestvanê Kurd Hesenê Hecîsilêman yek ji wan kesan bû ku bi madalyaya zêrîn a bi navê "Yekîti" ango "Bîrlîk-Bîrlîk-ê" hatibû xelatkirin. Şayanê gotinê ye ku ev xelat, ji bo wan kesan tê dayîn ku xizmeta çand,

ceya herî bilind de hatibû temsîkîrin. Cîgirê Serokê Asambleya Gelên Kazakistanê E.L. Tûxjanov, li ser navê Serokdewletê Kazakistanê Nûr Sultan Nazarbayev beşdarî li merasîma xelatdayînê kiribû û tevî Hesenê Hecîsilêman, çend rojnamegeren "kedkar" bi madalyaya zêrîn rewa kiribû.

Kinyazê İbrahim:

"Hecîsilêman, mîrxasekî çand û edebiyata kurdên Kazakistanê ye"

Hesenê Hecîsilêman yek ji berpîrs û kedkarên Rojnameya Jiyana Kurd û Kovara Nûbarê ye ku bi salan e li Alma Ataya Kazakistanê weşana bi zimanê kurdî dîkin. Berpîrsê sereke yê her du weşanên kurdî jî Prof. Dr. Kinyazê İbrahim e. Ew bixwe Serokê Asambleya Kurdên Kazakistanê "Berbangê"ye û li ser navê civaka kurdên Kazakistanê kîfxweşî û razibûna xwe ji bo Hesenê Hecîsilêman diyar dike. Li gorî Kinyazê İbrahim, Hesenê Hecîsilêman "mîrxasekî çand, wêje û kelepora kurdên Kazakistanê" ye.

Hesenê Hecîsilêman , ji sala 1998-an heta roja iro her tişte rojnameyê Jiyana Kurd e. Ew hem hemalê rojnameyê, hem nivîskarê wê, hem jî belavkarê wê ye!

Heta niha çend berhemîtêbêñ Hesenê Hecîsilêman ron-ahî dîtine û hatine çapkîrin. Di demeke pêş de kitêba wî ya nû ya helbestan wê bi navê "Welat Gazî Min Dike" bi pêşgotina Serokê Kurdên Kazakistanê, Profesor û Akademîyen Kinyazê İbrahim were çapkîrin. Ji niha ve pîroz be!..

Ji bo 63 saliyê, ez bi izna Hesenê Hecîsilêman çend helbesten wî pêşkêşî we dikim... ***

Ez vî derdî kê ra bejim? Derdêm pirin ketine ser hev, Birînêm kûrin nayêne hev, Xelaz nabin jimara dev, Ez vî derdî, kêra bêjim?!

Welat Gazî Min Dike Welat gazî min, dike, Ji xewê min, radike. Dide mînda, ruh-qewat, Bindest digrî, bişewat. Ji çar alî, dike axîn, Dil we bûye, kul-bîrîn. Pir sedsalin ew bindeste, Aza nîne, ne serbeste. Bira rabe Goderz, Kawa, Gel wek wana, hezarava. Bikin şoreş, boy axa xwe, Erd û ezman, cî-warê xwe!

***

Ewladê Kurd
Dinya kevnar zehf rind zane, Gelê me kurd ewlad dane. Bûne rîber, bûne serok,

Nêçîrvan Barzanî: Dukanênu li Hewlêrê şewitîn emê wan qerebû bikin

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî li hember şewata ku iro li bazara Lenge ya Hewlêrê derket, dilgiraniya xwe

nîşan da û ragihand, "dê bi qasî ku di şiyana hikûmetê de be, zirardîtiyên bûyerê dê bêne qerebûkirin."

D.Berhem û Qubad serdana Helebçe dikin

Biryare ku Serokkomara Êraq ê D.Berhem Ehmed Salih û Cîgir ê serok ê Hikûmeta Herêm ê Qubad Talebanî bi fermî serdana Helebçeya şehîb bikin. Her weha jêdereke ji Ragihandina Serokkomariyê di heyama dexuyaniyeke taybet de ji PUKmedia'yê re ragihand ku Berhem Salih û Talebanî dê serdana parizgeha Helebçeyê bikin û dê ligel parêzer ê bajêr û hinek berpirsyarên Yekîneyên Rêvebir bicivin.

PUKmedia

Pütîn: Divê rêt li hikûmeta meşrû a Sûriyê bê girtin

Serokê Rûsyayê Vladimir Putin piştî lütkeya Stenbolê ya çaralî li ser kêseya Sûriyeyê ragihand: "Ji bo pêşketin di xebata pêvajoya komîteya destûrî de bê bidestxistin, divê rêt li hikûmeta meşrû ya Sûriyê bê girtin."

Lütkeya Çaralî ya li ser kêseya Sûriyê li bajarê Stenbolê ya Trikiyê bi besdariya Serokkomarê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan, Serokê Rûsyayê Vladimir Putin, Serokkomarê Fransayê Emmanuel Macron û Serokwezîra Almanyayê Angela Merkel hat kiran.

Pitşî lütkeyê Erdogan, Pütîn. Macron û Merkel civîneke rojnamevanî ya hevbeş saz kiran. Li ser gotina "Rejîma Sûriyê" Pütîn bertek

nîşan da û diyar kir: Ku ji bo pêşketin di xebata pêvajoya komîteya destûrî de bê bidestxistin, divê rêt li hikûmeta meşrû ya Sûriyê bê girtin. Li vêdê "Rejîma Sûriyê" tê gotin, lê

belê di biryarehê Neteweyê Yekbûyî de navê Komara Ereb a Sûriyê derbas dibe. Herwiha destnîşan kir ku bê hebûna Îranê ev mijar nayê çareskerin.

PeyamaKurd

Mistefa Çawreş bo Şanaz İbrahîm: Ji ber Hêro İbrahîm nebe gelek tiştên wê nayêne qebûl kîrin!

Rêveberê YNKê bersiva Şanaz İbrahîm Ehmed a û aşkera kir eger ji ber rêt û hurmeta Hêro İbrahîm Ehmed a xwîşka wê nebe, gelek tiştên wê hene nayêne qebûl kîrin. Piştî ku Şanaz İbrahîm Ehmed a xwîşka Hêro İbrahîm Ehmed bi tundî ser wan fermandarêne leşkerî yên YNKê, ku çûbûn gel Berhem Salih li Bexdayê û ew bi awayê

meymûn pênase kiribûn ku endamê rêveberiya YNKê Mistefa Çawreş jî di nav wan de bû bertek nîşan da. Li hember wan gotinê Şanaz İbrahîm, Mistefa Çawreş ji BasNewsê re ragehand: "Mehmûd Sengawî bersiva wê daye û ew jî bersiva hemû Pêşmergêye bo wê." Herwaha got, di serdana xwe ya li gel serokkomarê Iraqê de, "Ji

ber rêt û hurmeta YNKê min hemû fermandar birin û di cîha hemûyan de axift." Û got: "Carekê jî li gel rêveberiyê ez çûm gel û li gel wî rûniştîm û em neçûne ku torbeyan bidûrin bo tiştên vala."

Çawreş got, ew gotin ji Şanaz İbrahîm zêde ne, ji ber "xebata Pêşmerge em hemû bi azadî dijîn,

gelek kes hene li welat jî nebûne û

bi ıstireheta xwe û keyfa xwe ve mijûlbûne."

Çawreş got: "EZ ne meymûn im. EZ naxwazim bikevîm hûrgiliyan. Ji bere ger xwezaya wê wîsa ye, ev nayê qebûl kîrin û xelk jî min nas dike û wê jî nas dike, ci dibêje bila bibêje û em dihêlin bo xelkê Kurdistanê, ka dê ci bersivekî bidin wê."

Mistefa Çawreş got, ji ber rêt û hurmeta xwîşka birêz Hêro İbrahîm nebe, gelek tiştên wê hene nayêne qebûl kîrin."

BasNews

Serok Barzanî salvegera Destana Sihêla û Mehmûdiye bilind dinirxîne

Bi helkefta yekemîn salvegera destana mezina Sihêla û Mehmûdiye, ku têda Pêşmergêye qehreman, Kurdis-

taniyan parast û rê li dagîkerî û plangeriya derekî û navxweyi girt, Serok Barzanî, li peyamek da ku tora civakiya Twitter a rêzdar de hatiye belav kîrin, wê salvegerê bilind nirxand.

Eve jî naveroka wê peyamêye:

Îro bîst û şesê cotmehê yekem salvegera destana mezina Sihêla û Mehmûdiye ye ku têda Pêşmerge dîrokeke nû ya bergîr û xwe neçemandinê tomar kir.

Spas ji bo wan qehremanê besdarî wê neberdiyê bûn, hezaran silav ji bo wan şehîdên li wê destanê da xwîna xwe pêşkêşî gel û niştiman kir.

KDP.info

ENKS: "Amerîka li Sûriyê, Dewleta Kurdan ava nake!"

Endamê Encûmena Niştîmaniya Kurdistana Sûriyê (ENKS) İbrahîm Bro got ku Amerîka li Sûriyê, Dewleta Kurdan ava nake! Endamê Encûmena Niştîmaniya Kurdistana Sûriyê (ENKS) İbrahîm Bro duh li Moskowê bi erkdarêne Rûsyayê re hinek hevdîtinê pêk anîbûn. Bro ji çapemeniya Kurdi re axîv û di derbarê hevdîtinê xwe de got ku em bi Wezîrê Karêne Derve yê Rûsyayê Sergey Lavrov re axîvîn. Lavrov got ku Amerîka ji bo ku Dewleta Kurdan li Sûriyê ava bike, bi Kurdan re pêwendiyêne didomîne. Lê belê me ji Lavrov re wiha got: "Amerîka li Sûriyê, Dewleta Kurdan ava nake. Lewra di programa PYDê de tiştekî wiha nîn e!"

PeyamaKurd

Hewlêr pêncemîn bajarê herî aram ê cîhanê ye

Malpereke Brîtanî li ser 50 bajarêne herî aram ê cîhanê raportek belav kîriye û paytexta Herêma Kurdistanê bajarê Hewlêr jî weke pêncemîn bajarê herî aram ê cîhanê bi nav kîriye. Raporta Daily Meal diyar dike ku

Yek ji mezintirîn nîgeraniya kesen ku ji bo geşt û gerê serdana hinek deverên cîhanê dikin ew e ku aramî û ewlehî têde heye an na. Daily Meal amaje bi wê yekê dike ku van çend salêne dawî de ev nîgeraniya zêde bûye û divê ev nîgeraniya geştiyaran hebe, ji ber ku heta tiştekî biçûk jî, dibe ku geşta wan têk bibe. Di raportê de hatiye diyarkirin ku paytexta İmaratê bajarê Ebû Zebî bajarê herî aram û ewle yê cîhanê ye û paytexta Qeterê bajarê Doha jî duyem bajarê herî aram e û bajarê Oskay ê Japoniyê jî di pileya sîyem de ye. Li gor raportê, bajarê Quebec ê Kanadayê çaremin bajarê herî aram ê cîhanê ye û paytexta Herêma Kurdistanê bajarê Hewlêr jî di nav bajarêne herî aram ên cîhanê de di pileya pêncem de ye.

Daily Meal diyar kîriye ku Hewlêr weke yek ji bajarêne herî kevnar ên cîhanê, tê de pêkhateyê olî û neteweyê ciyawaz dijîn. Herwiha gelek bexçe û park û mizgeft û bazar û mozexane tê de hene.

KDP.info

Berhem Salih: Ji bo aramiya Kerkûkê emê xebat bikin

Ji destpêka hilbijartina D.Berhem Salih wek serokkomar ê Éraqî, bo yekemîn care ku bi fermî serdana bajar ê Silêmanî dike û berî demeke pir kên gîhîste bajêr.

Roja şemiyê 27-10-2018'an, serokkomara Éraq ê D.Berhem Salih di heyama dexuyaniyeke rojnamevanî

de tekez kir ku aramî dê vegere bajar ê Kerkûk ê, bal kişand sere aloziyên di navbera Hewlêr û Bexdayê de got em ê erk û xebat bikin da ku alozî dê şareser bin û bêni bidawî kirin.

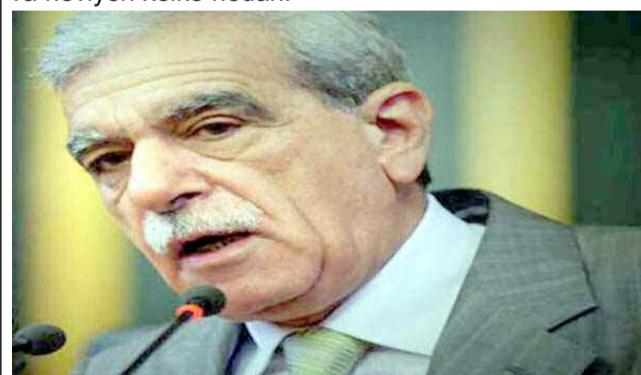
Her weha piştî ku serokkomar gîhîste Silêmaniye di kongireya Rojnamevanî de ragihand: "Gîrînge ku di Hikûmeta nûh de baweriya welatiyan bi Hikûmet ê hebe û destnîşan kir ku dê hemî pirsgirêkîn di navbera Hewlêr û Bexdad ê de çareser bike û mafêne Kurdan biparêze."

Her weha Salih amaje bi wê yekê jî kir ku dê ji bo vegere aramî û ewlekareyê ji Kerkûkê re erkîn xwe birjînin û kar bikin. Hêjây gotinîye ku D.Berhem Salih serxweşîya qurbaniyê ku ji ber barîna baran ê jiyan ji dest dan e kir.

PUKmedia

Turk: Em dixwazin Tirkîyek demokratik ava bikin

Ehmet Turk di derbarê hilbijartinê herêmî de, da xûyakirin ku, Serokkomar CHPê ditirsîne. Turk di derbarê hilbijartinê herêmî û tifaqa di navbera AKPê û MHPê de dibêje, van herdu partîyan bi tifaqa çêkirin çend kursiyên zêde di parlementoyê de destve anîn. Lê di qada navnetewî de û rewşa darayî û cîvakî de bersîva hêviyîn xelkê nedan.

Di derbarê CHPê de Turk got: Divê CHP maf û azadiya biparêze, ji bo Tirkîye bigîhê demokrasiyê dive CHP gavan bavê je. Turk berdewamiya daxûyanîya xwe de dibêje Serokkomar van rojan bi daxûyanîyê dide CHPê ditirsine. Serokkomar dibêje CHP mil dide milê teroristan, bi vê behsa me dike. Serokkomar zanebûn vê dike da ku nehile CHP nêzîkî me bibe.

Ji aliye din ve Turk dibêje: Divê em, demokrat û sosyalist mil bidin hev da ku bikaribin cumhuriyeta Demokratik ava bikin û Tirkîye ji vê rewşa xirab xilas bikin. Berdewamiya axavtina xwe de Turk dibêje herkesê ku xwe kurd dibîne di vê derbarê de berpirsiyariî dikeve ser milê wan.

Turk dibêje: Berpirsiyariî dikeve li ser milê her partiyek ku dibêje ez partiya kurdanî. Em dixwazin herkes bi vê zanebûne tevbigere. Ez îro ne berpirsek vê partiyê me ez kurdekim û siyasetmedarim. Ji bo dahatuyek hevbeş û demokratik dive em di cihekî de bigîhin hev. Turk axavtina xwe de got: Du erkîn me yêngiring hene. Yekem dive em li herêmîn kurda hemû nexweşîyan ji hole rakin û ji bo vê jî tekoşînek hevbeş ya demokrasiyê pêwiste, ev jî berpirsiyariyameye. Duyem, dive li Tirkîye jî li gel hêzîn demokrat em civatek demokrat ava bikin. Eger em îro ji siyaseta heyî ne memnunbin divê em vê yekê bikin. rojekurd.com

Mensûr Barzanî: Di şerê Sihêla de herî kêm 250 çekdar û serbazên Iraqî hatin kuştin

Fermandeyê Pêşmerge li eniya Sihêla Mensûr Barzanî dibêje, piştî şikandina êrişî hêzîn Iraqî hêzîn Pêşmerge dikarîbûn pêşde biçin lê ferman ji wan re hat ku di cihê xwe de bimînin. Mensûr Barzanî da zanîn ku di şerê Sihêla de herî kêm 250 çekdar û serbazên Iraqî hatin kuştin.

Pêr yekemîn salvegera şerê Sihêla û mîrxasiya Pêşmerge bû. Bi wê helkeftê, fermandeyê Pêşmerge li eniya Sihêla Mensûr Barzanî ji televîzyona Kurdistan TV re gotiye, roja 17 Cotmeha par di çarçoveya rékeftina Herêma Kurdistanê û Iraqî de hêzîn Pêşmerge hinekî paşde vekişyan lê hêzîn Iraqî niyeta wan xirab bû û dixwastin tevahiya Kurdistanê dagîr bikin. Jixwe hînge şerê Pirdê jî hatibû kirin û Pêşmerge hêzîn dijmin şikandibû, me jî ji wî şerî moral wergirtibû. Dema ferma bergiriyê hat dayîn me jixwe em amade bûn.

Mensûr Barzanî daye zanîn ku artêşa Iraqî bi 13 hezar çekdar û serbaz û çekêن giran êrişî hêzîn Pêşmerge kirin û gotiye, şeva 26 Cotmeha 2017 wan êriş kirin. Wan wisa hîzir dikir ku êdî Pêşmerge nikare şer bike lê me ew şikandin. Me dikarîbû êrişî wan bikin û pêşde biçin lê ferman ji me re hat pêşde neçin.

Wî fermandeyê Pêşmerge li ser kuşti û birîndarê hêzîn Iraqî jî gotiye, di şerê Sihêla û Mehîmûdiyê de herî kêm 250 çekdar û serbazên wan hatin kuştin û 470 jî birîndarê wan hebûn. **BasNews**

Şer û pevçûnên dijwar di navbera HSD û DAIŞê de rû didin

Jêderekî ji Rojavayê Kurdistanê ji BasNewsê re ragihand ku şer û pevçûnên dijwar di navbera çekdarê DAIŞê li bajarokên Sûse û Hecîn, bi çekên giran û otomobilên bombebarkirî êrişî ser binke û

Li agahiyêne jêderekî navxwe ji Rojavayê Kurdistanê, çekdarê DAIŞê li bajarokên Sûse û Hecîn, bi çekên giran û otomobilên bombebarkirî êrişî ser binke û

baregehîn iervanê Hêzîn Sûriya Demokratîk(HSD) kirin.

Wî jêderî ragihand ku çekdarê DAIŞê di dema rewşa keşuhewayê ye xirap ku firoekyên hevpeymana navdewletî nekarin midaxele bikin, êrişî ser binkeyên HSDê kirine.

Hat ragihandin ku şervanê HSDê ji neçarî ji hin cihan vekişyan û hat diyarkirin ku firokeyên hevpeymana navdewletî iro zîncereyeke êrişan bo ser DAIŞê pêkanîn û di encamê de gelek çekdarê DAIŞê hatin kuştin. Wan jêderan ragihand ku di maweyê 24 demjimêran de di encam şer, pevçûn û êrişan de hejmareke zêde ya çekdarê DAIŞê hatine kuştin û gelek şervanê HSDê ji canê xwe ji dest dane. **BasNews**

Nivîskarê Kurd ji aliyê Akademiya Zanistî ya Navdewletî ve hat xelatkirin

Rabia Çetin- Nivîskarê Kurd Cemîl Turan Bazîdî ji aliyê Akademiya Zanistî ya Navdewletî ve hêjâyî xelata 'Zanyarê Rûmetê' hat dîtin. Bazîdî berî niha jî Xelata Akademîk a Taybet ya UNESCOye wergirtibû.

Di merasîma xelatan a Akademiya Zanistan a Navdewletî ya Valencîyê nivîskarê Kurd Cemîl Turan Bazîdî hêjâyî xelata 'Zanyarê Rûmetê' hat dîtin. Bazîdî di merasîmê de axaftinek pêşkêş kir û got, "Ez bi vê xelatê gelek serbiliind in. Aliyekî din ê min kîfxweş dike ew e ku bi saya pirtûk û berhemên min dengê gelê kurd ê ji bo azadî û serxwebûnê careke din tê bihîstîn. Ji bo vekirina rîya dadwerî û aşitîyê ji îro û pê ve jî ci ji destê min bê ez ê bikim."

Di merasîmê de Xelata 'Zanyarê Rûmetê' ji aliyê Serokê Akademiya Zanistî ya Navdewletî José Hoyo Rodrigo ve pêşkêşî Cemîl Turan Bazîdî hat kirin.

Nivîskarê kurd Bazîdî ku li Yewnanistaê dijî ji bo ku têkoşîna gelê kurd a bo azadîyê bi zimanekî akademîk vedibêje Xelata Akademîk a Taybet ya UNESCOye wergirtibû.

Cemîl Turan Bazîdî kî ye?

Cemîl Turan Bazîdî (Selâmî Aytash) li navçeya Bazîd a bajarê Agirî yê Bakûrê Kurdistanê ji dayîk bûye. Ji ber xebatên xwe yên politîk piştî derbeya 12ê Ilona 1980an tê girtin û piştî hat berdan derbasî Yewnanistanê dibe. Niha li Wezareta Çapemeniyê ya Yewnanistanê û li rojnameyeke herêmî ya wî welaftî weke rojanamevan kar dike.

Çiroka jiyanâ wî jî aliyê Nikos Kasdaglis ve bi navê Ararat Astreftei (Çiyayê Ararat Volkanan Dibarîne) weke romanek hat nivîsandin.

Bazîdî heta niha jîbilî pirtûka Kurd û Kurdistan a

Kemal Burkay gelek pirtûk wergerandine. Heta niha jîbilî 6 romanê bi zimanê Yewnanî, Antolojiyeke Helbestan a

bi navê 'Ajanda' û gelek xebat û lêkolînên wî hene.

Berhemîn wî ev in: Roman: To Matwînevo Xiovoloulouðo (To Matomeno Hiyono Louloudo) "Berfin Di Nav Xwînê de ne" (2001, Atîna); Ta Mâtia Tou Lúkou (Ta Matia Tu Likou) "Çavên Gur" (2003, Atîna); H Nûxta Pou 'Eblêpete Tñ Mérpa (I Nikta Pu Eylepe Tin Mera) "Şeva Berê wê Li Rojê" (2006, Atîna); Ta Pâiði ò Tou Apcarát (Ta Pedia Tu Ararat) "Zarokê Ararat" (2008, Atîna); Ekeí O Théos Koimótav (Eki O Teos Kimotan) "Xwedê Li Wir Raza bû" (2013, Atîna); Ażávt Mè Léne "Navê Min Azad e" (2015, Atîna). Araşturma: H Archaia Sofía tñw Koúrðow Eçîntî (Arkea Sofia Ton Kurdon Ezidi) "Zanabûna Qedîm a Kurden Ezdi" (2013, Atîna). **BasNews**

Dastana Sihêla şerê man û nemana Kurdistanê bû..Şerê keramet û axê bû

Dastanê Pirdê û Sihêla û şewitandina tankên Abramz ên Amerîkî û gotina "Kurd xwe naçemînin" bûne dîroka cihê serbilinda gelê Kurdistanê. Fermandarê Pêşmerge dibêjin, Hêzên Pêşmerge di dastana

ji Sihêla derbasî Duhokê bibin û hemû navçeyê dagîr bikin, lê hemû pilanên wan hatin şikestin."

Êmînkî wiha got: "Dastana Sihêla qonaxeke serkeftî bû di dîroka Kurdistanê de û kêmter nebû ji

Sihêla de karîn pilana hemû dijminnan bişkînîn û ew dastan şerê man û nemana Kurdistanê bû.

Piştî dagirkirina Kerkükê hêzeke Kurdi di roja 16-10-2017 de, hêzên Heşda Şeibî û hêzên Iraqê roja 26-10-2017 êrişî parêzgeha Duhokî jî kirin û xwestin xwe bîghînîn Duhok û Zaxo û Deriyê İbrahîm Xelîl, lê Hêzên Pêşmerge bi tundî bersiva wan dan û li Sihêla dastanet nivîsandin bi şikandina wê êrîşa mezin, ku armanca wê êrîşa dagirkirina Kurdistanê bû.

Serfermandarê Pêşmerge Ferîq Cemal Êmînkî ji malpera KDP.info re behsa wê dastanê kir û wiha got: "Mebesta êrîşa Heşda Şeibî nehiştina statyoya Herêma Kurdistanê bû. Dixwestin Duhok û Hewlîr û Silêmaniye bixin bin destê xwe û tiştekî bi navê Kurdistan nehelin."

Derbarê wan hêzên ku êrîş kirin ser Hêzên Pêşmerge li Sihêla, Cemal Êmînkî ragihand: "Hêzên Iraqê ji Heşda Şeibî û Hêza Dijeterora Iraqê û Fîrqeyê 15 û 16 û Hêza Êrîşa Bilez pêk hatibûn, ku Iraq bi hemû hêza xwe û bi wan alîkariyên ku Îran û ji welatên din ve jî wergirtibûn, êrîş kirin ser Sihêla. Dixwestin

dastanê din ên Hêzên Pêşmerge, ku ew jî vedigere bo îradeya pêşmergeyênen qehreman û serkirdayetiya Kurdistanê û bawerî bi Serok Barzanî, ku Serok Barzanî berdewam xwe wek Pêşmergeyek dide xuyakirin. Ew pêşmergeyênen ku xwe wek pêşmergeyênen Serok Barzanî dan xuyakirin, bergirî kirin û amade bûn canê xwe bikin qurbanî parastina axa Kurdistanê, ku nehiştin dijmin tenê bustekê jî pêşde bê, ew jî tevî ku girûpeke Kurdi xiyancirî kir û gelek navçeyêen Kurdistanî radestî dijmin kirin."

Ji aliye xwe ve, Pêşmergeyê Fermandehiya Zêrevanî Lîwa Behcet Teymez ku ew jî di dastana Sihêla de besar bû, ji malpera KDP.info re axivî û wiha got: "Piştî bûyerên 16ê Cotmeha 2017 em ji çend navçeyan vekişyan, ji ber ku me zanîbû pilana neyaran heye heye ku hemû Kurdistanê dagîr bikir û armanca wan ew bû ku xwe bîghînîn Fîşxabûr, lê Serok Barzanî û zarokê Kurdistanê biryar dan ku şerê man û nemanê bikin."

Lîwa Behcet Teymez wiha got: "Me bîryar dabû ku yan em bi serbilindî vegeerin malê xwe, yan jî di şer

Qerebûya zirarmendê xiyana 16ê Cotmehê tê dayîn

Rêveberiya Giştî ya Çavdêrî û Geşepêdana Komeleyetê ya Ger miyanê agahdariyek bo hemû kesûkarên şehîd û birîndarên bajarê Xurmatû ji sala 2003n ta 16ê Cotmeha 2017an belav kir.

Rêveberiya Germiyanê daxwaza çend belge û pêdawîstiyen ji wan kesûkarên şehîd û birîndarên dike.

Li gor wê daxuyaniya rêveberiyê;

Bo hemwelatiyên zerarmend;

-Xaniyên hatine teqandin, malîn hatine şewitandin û talankirin

-Xwedîyên dukan, kargeh, xwaringeh, moll ku di aloziyan de rastî ziyanê hatine

-Xwedîyên otomobîl, amûrên din ku hatine şewitandin an talankirin

Li ser daxwaza Desteya Mafîn Mirovan a Iraqê, ew kes serdana Lijneya Zîrâ Ziyanê bikin ya li dezgeha Şehîdan li nêzîkî mizgefta Komarî. Di saetên 09.00 ta 13.00 di roja Yekşemê ku bo maweyê 10

ji Sihêla derbasî Duhokê bibin û hemû navçeyê dagîr bikin, lê hemû pilanên wan hatin şikestin."

Êmînkî wiha got: "Dastana Sihêla qonaxeke serkeftî bû di dîroka Kurdistanê de û kêmter nebû ji

de şehîd bibin û qet nehîlin dijmin bîghê armanca xwe. Di wî şerî de me zêdetir 20 şehîdan da û me nehişt dijmin pilana xwe cîbicî bike."

Pêşmerge li Sihêla pilene welatên navçeyê şikand

Sihêla ji aliye cografi ve cihekî sitratejîk e bo abûrî û siyasî û serbasiya navçeyê, lewma jî çavê neyaran li ser wê deverê bû. Derbarê wê yekê de, Behcet Teymez wiha got: "Netenê Heşda Şeibî û hêzên Iraqê êrîş kirin ser me, lê belê pilaneke welatên navçeyê hebû bo jinavbirina statyoya Herêma Kurdistanê, lê me ew pilan şikand. Piştî ku êrîşâ dijminan li başûrê Hewlîrê li nahiyea Pirdê biser neket û nikarîn Hewlîrê dagîr bikin, dijmin pilana xwe guhert û berê xwe dan Sihêla û xwestin ji Duhokê de Kurdistanê dagîr bikin. Lê derset stendin û ti carî jîbîr nakin, ji ber ku me bi ferma Serok Barzanî û bi hêza PDK û Barzanî me berxwedan kir."

Dastana Sihêla şerê keramet û axê bû

Hevdem, Fermandarê Lîwaya 1 ya Leşkerê Roj Bedel Bendî ji malpera KDP.info re ragihand: "Dema dijmin êrîş kir ser Kurdistanê bi taybetî li Sihêla, dijmin hîzir dikir ku dê bi dilê xwe li Kurdistanê biçin û bê, lê dema Serok Barzanî biryara şer da, me hemûyan şerê Kurdistan yan neman kir."

Bedel Bendî wiha got: "Eger ne ji dastana Sihêla ba, niha tişteka bi navê Kurdistanê nemabû û me biryar dabû ku em qet xwe neçemînin."

Ji aliye xwe ve, serfermandarê berê yê Iraqê Babekir Zêbarî derbarê bergiriya Hêzên Pêşmegre li Sihêla ji malpera KDP.info re ragihand: "Dastanê Pirdê û Sihêla bûn sedema şikandina dijmin li Kurdistanê. Eger Sihêla û Pirdê nebana niha Heşda Şeibî û hêzên Iraqê û bi dilê xwe li bajarên me çûbana û hatibana, lê hemû hewl û pilanên wan ji aliye Pêşmerge ve hatin pûçkirin û xwenên wan bicîh nehatin."

KDP.info

rojan dê dewam bike.

Pêwîst e ew kesen serlêdanê dikin van belgeyênen li jîr jî pêşkêş bikin;

Pêdawîstiyen bo kesûkarên şehîdan

- Raportî pîzîşkî

- Nasnameya şehîd

- Nasnameya warîsê şehîd

- Belgeya lêkolîna polîs

- Wêneyê şehîd

Pêdawîstiyen bo kesûkarên birîndaran

- Raportî pîzîşkî

- Belgeya lêkolîna polîs

- Wêneyê birîndar

Pêdawîstiyen ji xwedîyên xanî, moll, kargeh û xwaringehan têxwestin

- Tapo yan girêbestî kirê

- Belgeya lêkolîna polîs

- Lîsteaya zîrâ û ziyanê

- Wêneyê cihê hatîye şewitandin an rûxandin

Pêdawîstiyen bo otomobîl an amûrên din

- Belgeya lêkolîna polîs

- keşfa amîr

-Hemû belgeyênen xwedîyê otomobîl an amîr

BasNews

Serpêhatiya penaberê Kurd Silêmanê Ezdî li Siwêdê sala 1929

Xebata lêkolerê kurd Rohat Alakom di derbarê yekem penaberê kurd ku di sala 1929an de hatîye Swêdê bû mijara pirtûkekê. Ev xebata di sala 2018an de di nav weşanên weşanxaneya APEC de derket. Mirov di pirtûkê de dibîne ku serpêhatiya Silêmanê Kurd tam berî 100 salan piştî

Şerê Cîhanê yê Yekem di sala 1918an de destpêkiriye. Di dawiya vî şerê mezin de bi hezaran, bi deh hezaran zarok, dê û bavêne wîndâ dike, bêxweyî li kuçan dimînin. Silêmanê Kurd yet ji van e. Dema dijmin dike, vîndê wan malbata Silêman bi sê zarokêne xwe dike, vîndîne re û berê xwe didin welatê hat-nehatê. Silêman di rîwitiya dirêj de dê û bavêne wîndâ û herdu birayêne xwe wîndâ dike. Silêmanê ku di sala 1911an de hatîye dinê vî demê tenê zarokekî 7 salî bûye. Wek gelek kurdên êzidî ku vî demê berê dane Rewan û Tiflîsê, Silêman ji tê li Gurcistanê li wir parsektiyê dike. Pêşyê kesekî alman li wî xweyî derdi keve. Ev kes Silêman dike gundekî alman ku wî demê li Uraynayê hebûye. Alman paşê lêdixe, zilmê lê dike. Ji wir direve di sala 1922an de tê gun-

sala 1929an de ji Uraynayê koçberî Swêdê dike, Silêman ji ligel wan berê xwe dide Swêdê.

Pirtûk bi rîzeke straneke kurdî dest pê dike: "Perîşanê te sêwiyo mihaciro". Dema mirov tê dawiya pirtûkê dibîne ku nivîskar hejmara rîzân vî stranê zêde kiriye: "Perîşanê te sêwiyo mihaciro/ Wê bayê lêxist hîlîn tev xirab kiro". Wisa xuya dike ku nivîskar bi rîya vê epigrafê dixwaze bi kurtî hemû jîyana Silêman ya bi firtone, bi êş û keder bîne zimîn. Di pirtûkê de çend çavkanî, dokument û wêneyên Silêman ji cîh girtine ku vî xebatê dewlemed û rengîntir dike. avestakurd.net

David Petraeus: Piraniya çekên Iraqê ne di bin kontrola dewletê de ne

Rêveberî berê yê Ajansa Hewalgîriya Navendî ya Amerîka (CIA) David Petraeus dibêje: "Ji bilî ku Iraq ne di bin kontrola dewletê de ye, xula vî carê ya parlamento ya Iraqê kesin tê ne, sala 2007an dema li Iraqê fermandar bûm, ew di zîndanê de bûn."

David Petraeus ku berê li Iraqê fermandarê hêzên Amerîka bû, di çarçova besdariya di korbendekê li Behrêne de got: "Divê ev rewşa li Iraqê heye were rawestandin, piraniya çekan ne di bin kontrola dewletê de ye."

Amaje bi wê yekî jî kir, niha hejmarek kes di parlamento ya Iraqê de ne, di sala 2007an de dema ew li wî welaftî fermandar bû, di zîndanê de bûn. ev yek jî cihê nîgeraniyê ye.

Generalê Amerîkî yê xaneşînkirî dibêje, sizayê çaverêkirî yên bîryar e di destpêka meha Mijdara bê de li ser Iranê werin sepandin, dê cuda bin, ji ber ku rîveberiya niha ya Amerîka wek ya berê li hember Iranê ner-miyê nîşan nade. Divê jî kompanya di navbera Amerîka û Iranê de yekê hilbijîrin.

Tekez kir jî, divê Iranê çalakiyên xwe yê atomî piştevanîkirina grûpê terorî rawestîne û got: "Tehran destewerdana di navçê zêdetir kiriye." kurdistanc24.net

Sinifa Siyasî Ya Bakûrê Kurdistanê, Statuparêz û Kêmsiûra Milî Ye

Ibrahim Güçlü

Sinifa Siyasî Ya Bakûrê Kurdistanê, Statuparêz û Kêmsiûra Milî Ye. Nehevdem û Bêwîzyon e...

Wek tê zanîn, bes beriya Peymana Qesrî Şîrînê (1639) Kurdistan, civat û neteweya kurd yek bêbû. Wê demê civat û neteweya kurd bi hev re jiyanke hevbeş dimeşand.

Civat û neteweya kurd bi hev re li hemberî dijmin radiwestiyan û welatê xwe diparastin.

Civat û neteweya kurd ji bona ku li welêt jiyanâ perweleyî, çandî, aborî, siyasî, eşîretî pêşbiike tevdigeriyan.

Hezar mixabin civat û neteweya kurd, piştî Peymana Qesrî Şîrînê yekîtiya xwe wenda kir, welatê wan Kurdistan him bû du parce; him jî civat û neteweya kurd û Kurdistan ket bin bandor û hegemonyaya împaratoriya Osmanî û Farisî.

Di nav demê de civat û neteweya kurd ji hevdû dûrket û gorî qerekere ûmparatoriye li ser wan desthilatdar bûn, pêşket, formeke nu qezenç kir, gerekere nû afirand.

Parçebûna neteweya kurd û Kurdistanê, kolnîzebûna neteweya kurd û Kurdistanê, bi aweyekî gelek xwezayî jiyanke civakî, çandî, aborî ya cûda derxist holê. Di hemandem de bû sedem ku civat û neteweya kurd bikeve pêvajoya rizgarî û têkoşîna milî.

Lê civat û neteweya kurd, tu wext bi hev re li hemberî ûmparatoriye têkoşîna milî û serxwebûnxwazî nikarî bimeşîne. Her çiqas herdu parçeyan bi hev re alîkarî jî kirin, bandor û encam-girtin gelek kêm bû.

Loma jî li hemberî du ûmparatoriyan tevgeren milî yên gelek xûrt, wek tevgera milî ya di bin pêşengiya Mîr Bedîrxaniyan û Ubeydullah Nehrî û Axa Simko de hatibûn rojevî jî, serkeftî nebûn. Nikarîn dewleta xwe ava bikin.

Di heman dem de di wê qonaxê de di herdu parçeyan de jî sinifeke siyasî ya modern, iđeolojîk ava nebû. Ji bona vê derfet jî tune bû. Dikarim bibêjîm ku hewcedariyeke wûsa jî tune bû. Gorî wê demê de tevgera Kurdistanê de serokatî û pêşengiyeye xwezayî û civakî hebû. Ji tevgera milî ya Kurdistanê re, sinifîn serdest yên edetî û civakî û xwezayî, serokatiya mîrî û eşîretî hebû. Yanî gor

demê di nav civat û neteweya kurd de jî serokatiya xanedanî hebû

Hezar mixabin civat û neteweya kurd û Kurdistan, di ehwala duparcebûnê de jî nema. Kurdistan piştî Şerê Cîhanî yên 1emîn, di sala 1923an de encama Peymana Lozanê bû çar parce. Di vê merheleyê de bi çar dewletên milî yên Tirk, Ereb, Faris re hat girêdan. Kurdistan him bû koloniyeke herêmî ku di bin desthilatdariya çar dewletan de bû; him jî bû koloniyeke navneteweyî. Lewra çar dewlet, ji aliye dewletên emparyalîst yên rojavan (İngiltere, Fransa, Emerîka) ve dihatin rîvebirin.

Ev parçabûna bû sedem ku tevgera milî û dewletbûna Kurdistanê di şertên xwezayî de nemeşe. Li her beşekî Kurdistanê gorî şertên desthilatdariyên cûda, aborî, civakî, siyasî tevgera milî hat meşandin. Loma jî pêvajoya tevgera milî li her beşekî cûda bû. Di demê cûda de serhildanê milî pêk hatin û encam dan.

Dîsa di şertên her parçeyeke Kurdistanê de avakirina rîexistin û partîyan cûda hatin rojevê. Sinifa siyasî jî, gorî van şertan û di şertên kolonî de çêbûn. Loma jî sinifa siyasî him ji nav civata kurd çêbûn, him jî ji deriveyî civat û neteweya kurd bûn. Ne ewhaleke xwezayî de bûn.

Beriya Peymana Lozanê Kurdistan yek beşek bû. Tevger û serhildanê milî di van şertan de dihatin meşandin. Serhildana Şêx Abdülselam Barzanî, ji deriveyî beşa Rojhelata Kurdistanê ji bona hemû Kurdistanê bû.

Rîexistina (Cemîyeta) Tealî ya Kurdistanê, ji hemû sdiyasetvan û kesen rizgarîwaz yên Kurdistanê hatibûn ava kirin. Ev rîexistina li Stenbolê ava bû. Lê hemû Kurdistanê xwe rîdixist. Ev rîexistina jî, ji aliye hemû beşen civata Kurdistanê de hatibû ava kirin. Bi taybetî jî ji aliye sinifîn karbidest û rîvebir ve dihat meşandin. Wek kategorîk sinifeke siyasî jî ava nebibû. Sinifeke gelek rengîn û xwezayî û civakî bû.

Lê piştî ku PDK a İranê û Iraqê ava bû, bi wateya hevdem sinifa siyasî ya Kurdistanê çê bû.

LI BAKÛRÊ KURDISTANÊ DÎ DEMA NÛ DE SINIFA SIYASÎ YA NIFŞA YEKEMÎN QEREKTEREKE NÛ QEZENÇ KİR...

Li Bakurê Kurdistanê karbidest û rîvebirên Kurdistanê piştî serhildanen şikest xwarin û êdî nikarîn ku ji Tevgera Milî ya Kurdistanê re pêşengî û serokatî bikin.

Loma demekî dirêj li Bakurê Kurdistanê ji tevgereke milî qal nehat kirin, li Bakurê Kurdistanê sinifa siyasî jî çênebû.

Li Bakurê Kurdistanê piştî

salên 70yî ku Tevgera milî gav bi gav ji aliye rîexistin cûda ve hat meşandin, sinifeke siyasî jî di nav pêvajoyê de qewimî. Bi taybetî jî vê pêvajoyê di sala 1965an de bi avabûna PDKTê dest pê kir, di sala 1969an de bi DDKOyan û Partiya Demokrat ya Kurdistanê li Tirkîyeyê domand. Piştî sala 1974an xûrtir bû û rengekî nû qezenç kir. Ssinifa siyasî wek kategorîyek derket qeda têkoşîna milî.

Li Bakurê Kurdistan, ji demê bihûrî cudatir û bi qerektereke nû sinifa siyasî pêş ket Lewra tê zanîn ku sinifa siyasî ya dema serhildanê Kurdistanê ji serok eşîran, mîran, axayan, şexan, ji rewşenbîren edetî yên mûhazfazkar pêk hatibûn. Dema ku Rîexistina Tealî ya Kurd û Rîexistin û Komîteya İstîklal a Kurdistanê, Xoybûn bê şirove kirin, ev yeka bi gele hêsanî te tespit kirin. Serokatiya wê demê di medreseyan de bi zimanê kurdî hatibûn perwerde kirin. Loma raste rast ji nav Gelê Kurdistanê derketibûn û nêzikî gelê kurd bûn.

Nifşâ Yekemîn ya Sinifa siyasî ya Bakurê Kurdistanê, ji xwendevan û ji burjûwazîyê biçûk ava bû. Ew sinifa siyasî di dibistanê Dewleta Tirk de perweerde bû. Loma jî zêdetir di bin tesîra Kemalîzmî û Tevgera çep ya Tirk de çêbû.

Ev sinifa siyasî jakoben, ji gel dûr bû, dijminê muhazakaran bûn. Lê dîsa jî bi gel re pêwendîyeke xûrt çêkirin. Ji nav wan serok û serokatiya derketibû, bersîva hevcedariyeta Tevgera Milî ya Kurdistanê didan. Kadroyen siyasî yên welatparêz jî gor demê bûn. Loma jî, ji bona ku Tevgera Milî Ya Bakurê Kurdistanê ava bibe rolekî başlîhistin. Ev serok, serokatî, qedraoyen siyasî, derfet dîtin û wîzyoner bûn ku rîexistin Tevgereke Milî ya Bakurê Kurdistanê bi qewimînin ava bikin.

Di encamê de vê sinifa siyasî, tevgereke kîtlewî ya xûrt ya milî ava kir. Ev tevgera milî û rîexistin ava bibûn, bi piranî ji boma Dewleta Kurdistanê xebat dikirin. Bi gelê Kurdistanê re dema têkilî û pêwendî çêkirin jî, ev armanca xwe vekirî ji wan re digotin. Ev nerînên xwe di qereqolên dewletê û dadgehêne dewletê de dianîn ser zimên.

Dewlet ji vê tevgerê û serokatiye tîrsiya, li hemberî vê tevgerê planêne mezîn yên qirêj çêkirin. Bi destê dewletê avabûna PKKê, projeyeke mezîn bû; ji bona tasfiyekirina Tevgera Milî ya Bakurê Kurdistanê bû.

Di encamê de ev sinifa siyasî di nav pêvajoyê de hat tasfiye kirin.

Ciyê ev sinifa siyasî tîjî nebû. Nifşêke nû ya sinifa siyasî qewimî. Ez ev sinifa siyasî re dibêjîm, Nifşâ Duyemîn ya Siniifa Siyasî. Ev sinifa jî, jî bi her

awayî paşvemayî ye, bi gelê Kurdistanê re jî xwediyê tu têkiliyekî nîne.

Ew nifşâ duyemîn ya sinifa siyasî xwediyê taybetiyen pozitif nîne.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ LI BAKÛRÊ KURDISTANÊ KÊMSIÛRA MILÎ YE:

Sinifa siyasî ya milî ya kurd ya di dema nêzik de li Tirkîyeyê û li Bakurê Kurdistanê di şertên xwezayî û azad ne, di şertên zulim û zehmetiyê û qedexe de çêbû. Loma jî di şîura wê ya milî de kîmasiyeke mezin bû. Hezar mixabin nifşâ duyemîn ya sinifa siyasî ya Bakurê Kurdistanê ji aliye şîura milî xwediyê kîmasiyeke mezin e. Ji dewleta avakirina Kurdistanê dur e. Hedefa wê ne zelal e.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ TÊKOŞER NÎNE Û RİZGARÎWAZÊN MILÎ NÎNE:

Nifşâ Yekemîn ya sinifa siyasî ya kurd, têkoşer bûn, rizgarîwaz, dewletparêz, şoreşger û radîqal bû. Hezar mixabin nifşâ duyemîn ya sinifa siyasî li Bakurê Kurdistanê pasifist e. Ne şoreşger e. Dewletparêz nîne. Ji hedefa dewleta Kurdistanê gelek dur e. Ev nifşâ li bendeyê ku ji derve de Kurdistan ava bibe, ew jî bibin berpirsiyarêne dewletê.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ YA BAKÛRÊ KURDISTANÊ STATUPARÊZ Û BUROKRAT E:

Nifşâ yekemîn ya sinifa siyasî li Bakurê Kurdistanê, li dijî statuya dewleta Tirk û civata edetî bû. Loma jî guhertinxwez û reformxwaz bû. Her daîm pêşve diçûn. Gel jî ji wan re piştigirî dikir. Di hemandem de gelparêz û gelevîn bûn. Nifşâ Duyemîn ya sinifa siyasî ya Bakurê Kurdistanê, statuparêz û burokrat in. Ji gel dur in. Bi gel ve tu têkiliya wan tune ye. Loma jî xwe naguherînin, aktif nabin, reforxwaz nînin.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ YA BAKÛRÊ KURDISTANÊ HEVDEM NÎNE Û GOR DEMÊ TEVNAGERE:

Nifşâ Yekemîn ya Siniifa Siyasî ya Kurdistanê, gor demê bû, hevdem bû. Gor demê xwediyê fikir û felsefeye bû. Loma jî gor demê tevdigeriyan, hêzeke mezin çê kirin. Li ser

dewletê tesireke mezin çê kirin. Di nav gel de jî xwediyê rûmetekî bûn. Nifşâ Duyemîn ya sinifa siyasî, hevdem nîne. Di demen bihûrî de û di dehlîza dîroka sedsala 20an de dijîn. Di şertên Dema Şerî Sar de ne. Loma xwediyê fikir û siyaset afîrandin nîne.. Bandoreke wan li ser dewletê û gelê Kurdistanê tune ye. Loma jî gelek bi hêsanî ji PKKê re dibin dûvik. Siyaseta nû naafirinîne. Bi fikrê kevn yên ku di laşê wan de bi cî bûne û

vulgar in, siyasete dimeşîne. Siyaseta wan zindî nîne. Rêxistinê ve sinifê gor demê nîne.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ YA BAKÛRÊ KURDISTANÊ NEZAN E Û XWEDIYÊ CERIBANDINÊ JÎ NÎNE. LÊ NAXZWAZE KU JÎ CERIBANDINA DERS DERXE Û FÊR JÎ BIBE:

Pirsa Kurdistanê, pirseke gelek girîng e, pirsa çarenivîsiya neteweya kurd e. Pirsa serxwebûn û Azadiya Kurdistanê ye. Dewleta Kurdistanê ava kirine. Têkoşîna neteweya kurd ya milî, xebateke dîrokî û dûrdîrêj e. Ji aliye cerabandinê de jî, xwediyê dewlemendiyekî ye. Pirsa Kurdistanê û Tevgera milî ceraibandin û zanyarî dixwaze. Hezar mixabin Nifşâ Duyemîn ya Siniifa Siyasî ya Bakurê Kurdistanê ji vê zanyariye bêpar e. Xwediyê ceribandinê jî nîne. Hezar mixabin naxwaze fêr bibe û ji ceribandina Tevgera Milî ya Kurdistanê ders jî derxe.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ YA BAKÛRÊ KURDISTANÊ XWEDIYÊ ŞÎURA GIŞTÎ, GELERÎ, MILÎ NÎNE. XWEDIYÊ ŞÎURA GRÜPCITÎ Û PARTİCİTÎ YE:

Pirsa Kurd û Kurdistanê pirseke milî ye. Pirsa rizgarîwazî û dewlet avakirinê ye. Ev tê wê wateyê ku doza Kurd û Kurdistanê, doza hemû kurdan, kurdistaniyan, hemû çîn û tebeyîn Kurdistanê, fîkrîn cuda, ol û mezhebîn li Kurdistanê ne. Ji bona doza kurd û Kurdistanê meşandin, zihniyete fireh, nûjen, fereset, demokratik, plural fîkirandin pêwîst e. Hezar mixabin Nifşâ Duyemîn ya Siniifa siyasî jî vê zihniyetê dur e. Zihniyeta grûbçîfî û particitî ji bona vê sinifê, li pêş Kurdistanê û neteweya kurd e.

NIFŞA DUYEMÎN YA SINIFA SIYASÎ DEMOKRAT Û AZAD JÎ NÎNE. DÛVIK E Û BÊ WÎZYON E:

Ji bona ku serxwebûn û azadiya Kurdistanê pêk bê, sinifeke siyasî ya demokrat û azad pêwîst e. Hezar mixabin sinifa siyasî ne azad e, ji PKKê re dûvik e. Gelo dûvik dikarin welatekî û neteweyekî azad bikin.. Ew ne mumkin e. Siniifa Siyasî ya Bakurê Kurdistanê jî ji bona ku demokrat û azad nîne, nikera tevgereke milî ya demokrat û azad jî ava bike.

Ez dikarin di encamê bibêjîm, ku heger sinifeke siyasî li welatekî di ev rewşê de be, nikare tevgerekê, tevgereke milî û civakî ava bike. Pêşve binbe û ji re pêşengî bike.

Li Kurdistanê jî hezar mixabin rewş ew e.

Lê sinifa siyasî vê rastiyê qebûl jî nake. Loma jî ji derdê vê sinifê re derman dîtin gelek zehmet e. Ew dê bi vê nexweşiyê zêdetir zerar bide Doza Kurd û Kurdistanê.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

agir

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

diran

Ev çîye? Ev dirane.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

mar

Ev çîye? Ev mare.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.

balon

Ev çîye? Ev alone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobile.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çîye? Ev taCe.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çîye? Ev Canîe.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcik

Ev çîye# Ev cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.

finCane

Ev çîye# Ev finCane.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çelek

Ev çîye? Ev çeleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is a cow.

çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdir.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapol.

çakûç

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a hammer.

Dd

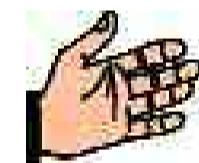
defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

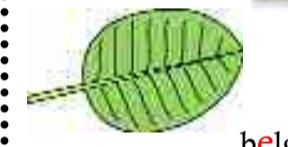
dest

Ev çîye? Ev deste.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

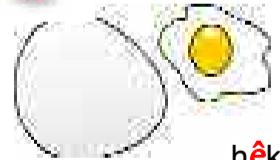
Ev çîye? Ev eloke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

Êê

êleg

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev hêke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

pê

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çîye? Ev kêre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Ff

fil

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefant.

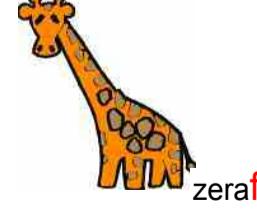
firok

Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

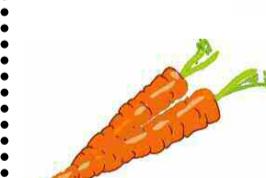
fînd

Ev çîye? Ev fînde.
Bu nədir? Bu şamdir.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gizêr

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çîye? Ev gêziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

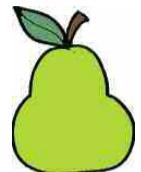
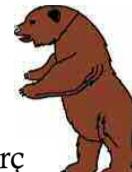
Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

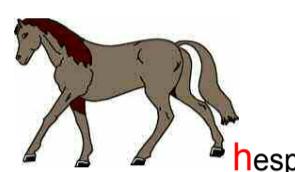
guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это уха..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Hh**hirmê****hirç**

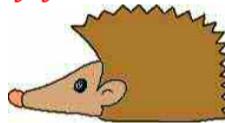
Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hesp

Ev çîye? Ev hesp.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

hêstir

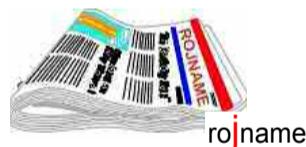
Ev çîye? Ev hêstire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Jj**jûjî**

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nədir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

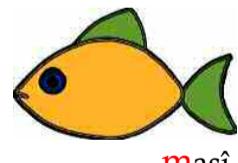
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nədir? Bu xərçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm**mûz**

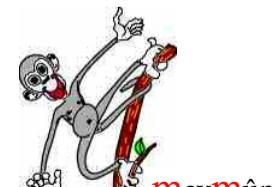
Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

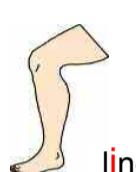
Ev çîye? Ev gamêše.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

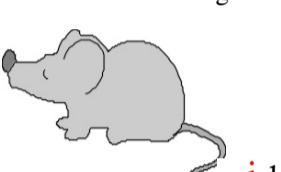
Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nədir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

İi**dil****lepik**

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ling

Ev çîye? Ev linge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu sıçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

û**dîk**

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

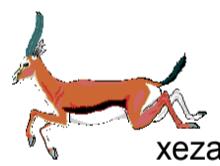
Ev çîye? Ev îsote.
Bu nədir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

Ll**lêv**

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nədir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale. Ev çîye? Ev kûlîye.
Bu nədir? Bu ceyrandır. Bu nədir? Bu çeyirkedir.
Что это? Это джейран. Что это? Это саранча.
What is it? It is a deer. What is it? It is a grasshopper.

Nn**nan**

Ev çîye? Ev nanе.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

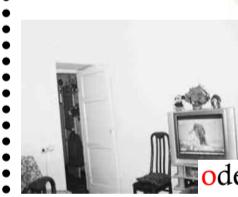
trên

Ev çîye? ev trêne.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn**reng**

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

Ev çîye? Ev renge.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo**ode**

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nədir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev otobûse.
Bu nədir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

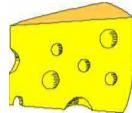
sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penîr

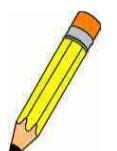

pîvaz

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

perçemek

pêñûs

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

Ss

sêv

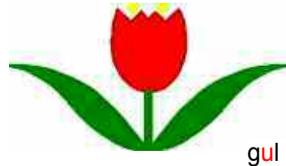
Ev çîye? Ev stérke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзда.
What is it? It is a star.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

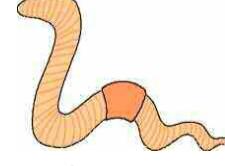
gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

kurm

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

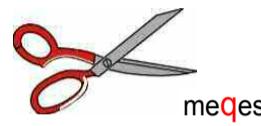
Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağdır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

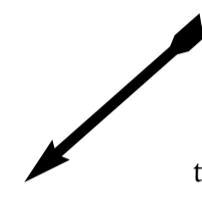
şêr

Ev çîye? Ev şere.
Bu nədir? Bu şırdır.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

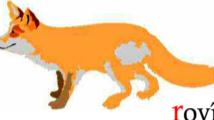
kêwrîşk

Ev çîye? Ev kewrîshe.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайц.
What is it? It is a rabbit.

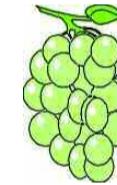
fir

Ev çîye? Ev tire.
Bu nədir? Bu odur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Tt

tiñ

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nədir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

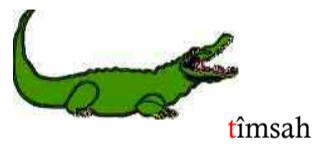
tütî

Ev çîye? Ev tutîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

timsah

Ev çîye? Ev timsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Vv

çaV

Ev çîye? Ev caVe.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

biVir

Ev çîye? Ev biVire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçaVik

Ev çîye? Ev berçaVike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

Ûû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

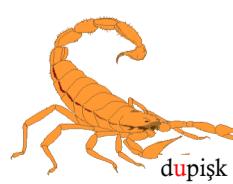
brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildirimdır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çîye? ev dupişke.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион
What is it? It is a skorpion.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Ww

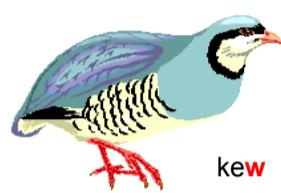
Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nədir? Bu ökdəkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nədir? Bu şökildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nədir? Bu buluddur.
Что это? Это туча
What is it? It is a cloud.

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nədir? Bu kəklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

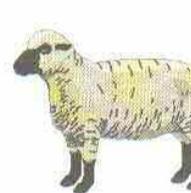
Ev çîye? Ev xalxaloche.
Bu nədir? Bu arabüzəndir.
Что это? Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nədir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nədir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nədir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyar.
Bu nədir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nədir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nədir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nədir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nədir? Bu zəngdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nədir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nədir? Bu iynədir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDİ		Azerî
	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîñ	Latinî
1	Aa	Aa	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Щщ	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Өө
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Хх	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьъ	Іі
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Үү	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARİ BIXWİNİ

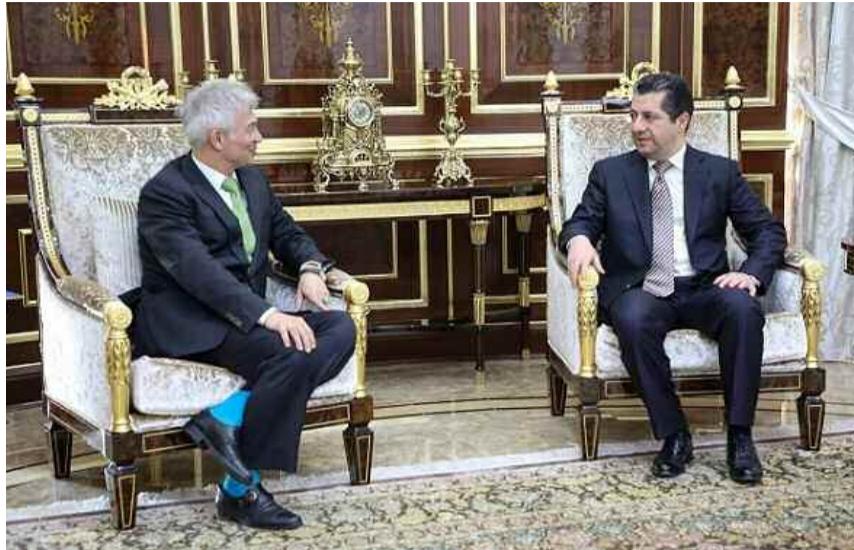
Россия, Франция, ФРГ и Турция приняли совместное заявление по итогам саммита в Стамбуле

Президенты России, Франции и Турции Владимир Путин, Эммануэль Макрон и Реджеп Тайип Эрдоган, а

также канцлер Германии Ангела Меркель приняли совместное заявление по итогам четырёхстороннего саммита в Стамбуле. Об этом сообщил российский лидер на пресс-конференции. "Мы провели серьёзную работу по согласованию подходов по принципиальным вопросам сирийского урегулирования. Принятое совместное заявление отражает настрой России, Турции, ФРГ и Франции на дальнейшее расширение взаимодействия в интересах нормализации обстановки в САР, запуска эффективного межсирийского диалога и проведения необходимых государственных реформ и преобразований", — сказал он. Встреча лидеров продолжалась около трёх часов. kurdistan.ru

Глава СБ Курдистана и посланник ЕС обсудили двусторонние связи

23 октября глава Совета Безопасности Иракского Курдистана Масрур Барзани принял посла Европейского Союза в Ираке Рамона Блекуа, чтобы обсудить ряд политических вопросов.

Согласно заявлению канцеля-

рии Барзани, стороны обменялись мнениями о процессе создания будущего правительства Ирака. При этом, высокопоставленный курдский чиновник подчеркнул, что регион Курдистан намерен поддержать нового

премьер-министра Ирака в его усилиях по формированию нового кабинета. Он заявил, что курдские фракции должны играть реальную роль в процессе принятия решений по политическим вопросам и вопросам безопасности в стране.

Должностные лица также обсудили возможность разрешения споров между Эрбилем и Багдадом на основе конституции Ирака.

Посланник ЕС, в свою очередь, поздравил курдский народ с успешным завершением парламентских выборов, выразив надежду на то, что их результат приведет к стабильности в Курдистане.

Он также подтвердил поддержку ЕС курдскому региону Ирака и, в частности, плану реорганизации курдских вооруженных сил.

kurdistan.ru

Доля курдов в новом иракском правительстве может стать еще одной причиной разногласий

Ожидается, что новоназначенный премьер-министр Ирака Адиль Абдул-Махди на этой неделе представит на рассмотрение состав нового кабинета парламенту страны для голосования. Курды, однако, обеспокоены тем, что их доля может быть меньше, чем они должны получить на основании результатов выборов.

СМИ сообщили о первоначальном соглашении, согласно которому кабинет Абдул-Махди с 23 министерствами будет распределен следующим образом: 13 министерских мест для шиитов, 5 - для суннитов, 3 - для курдов, а последние 2 - для меньшинств.

Согласно информации агентства "BasNews", "Демократическая партия Курдистана" (ДПК), которая является самой крупной курдской политической партией в Ираке, получит министерство финансов и министерство эмиграции, а "Патриотический союз Курдистана" (ПСК) должен получить министерство юстиции.

Источник, близкий к политическому руководству Курдистана, сообщил, что хотя Адиль Абдул-Махди известен как "близкий друг курдов", состав его будущего кабинета и доля в нем курдов не удовлетворяют Эрбиль, по мнению которого ДПК должна также занять должность заместителя премьер-министра, а общая курдская доля в министерских постах должна составлять по меньшей мере четыре министерства.

США на политику Багдада.

Бывший курдский депутат Масуд Хейдар считает, что Абдул-Махди не сможет представить полную структуру своего кабинета на первом заседании парламента, так как иракские фракции не достигли окончательного соглашения по этому вопросу, и это может быть "плохим началом" для нового правительства. Согласно конституции Ирака, крайний срок вступления в должность премьер-министра и формирования нового правительства - 2 ноября. Абдул-Махди был назначен на должность премьера 2 октября.

kurdistan.ru

Israel Hayom (Израиль): Иран создает заводы по производству и модернизации ракет в Ираке

Израильские источники обнародовали информацию о том, что Иран строит заводы по производству ракет и их модификации не только в Сирии и Ливане, но и в Ираке. Согласно этой информации, Иран передал ракеты шиитским милициям в Ираке и помог построить завод по производству и модификации дан-

ных ракет. Точные системы наведения, которые будут установлены на ракеты, уже имеющиеся в распоряжении группировки. С точки зрения Израиля, подобное развитие событий может означать включение Ирака в орбиту противостояния, что, по-видимому, повлечет за собой еще большую дестабилизацию в Иордании.

Иран укрепил свое присутствие в Ираке в основном благодаря усилию шиитских милиций и боевиков "Хезболлы" в этой стране в период войны против "Исламского государства" (запрещенная в России организация — прим. ред.). Несмотря на недовольство многих в Ираке, включая значительную часть шиитского населения страны, Тегеран усилил свое влияние на соседнее государство — в то время, как США сократили свое присутствие в стране.

Иран воспользовался ослаблением багдадского правительства в ходе его войны против ИГИЛ. Шиитская община, поддерживаемая Тегераном, укрепила свои политические позиции в руководстве Ирака.

В начале октября США решили закрыть свое консульство в иракском городе Басра после того, как стало известно о попытке Корпуса стражей Исламской революции (КСИР) совершить теракт в американском представительстве.

В начале текущей недели глава Mossad Йоси Коэн определил иранскую экспансию в странах Ближнего Востока в качестве главной стратегической угрозы для Израиля.

kurdistan.ru

ного вида оружия на территории этого государства. Эта деятельность Исламской Республики на территории соседнего Ирака сочетается с созданием баз в Сирии и Ливане, а также попытками построить предприятие по производству ракет на территории Ливана.

Согласно зарубежным СМИ, Иран передал "Хез-

Барзани приветствовал пешмерга в 1-ю годовщину сражения в Сахеле

26 октября курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани направил слова благодарности курдским силам пешмерга, которые сражались в прошлом году в Сахеле и Махмудии.

"Сегодня исполняется 1-я годовщина эпических сражений в Сахеле и Махмудии, где пешмерга вписали новую главу в историю своей стойкости", — говорится в онлайн-заявлении Барзани. "Наша сердечная благодарность тем отважным силам, которые участвовали в боях, и наш поклон душам тех, кто заплатил в них высочайшую цену".

В прошлом году в этот день силы пешмерга в ходе крупномасштабной военной операции на западном берегу реки Тигр разгромили про-иранских ополченцев "Хашд аш-Шааби" и иракские войска, атаковавших курдов в ответ на референдум о независимости Курдистана.

Пресс-конференция делегации демократов Иракского Курдистана

29 октября в 11:00 в Международном мультимедийном пресс-центре МИА "Россия сегодня" состоится мультимедийная пресс-конференция делегации Демократической партии Иракского Курдистана о ситуации в Ираке и результатах парламентских выборов.

Участники:

— руководитель Департамента внешних связей Демократической партии Иракского Курдистана Хошияр СИВАЙЛИ;

— заведующий отделом стран Азии Департамента внешних связей Демократической партии Иракского Курдистана Абдулсалам ЗИБАРИ;

— представитель Демократической партии Иракского Курдистана в России Хошави БАБАКР.

В ходе мероприятия члены делегации Демократической партии Иракского Курдистана поделятся своим видением ситуации в стране и результатов парламентских выборов в Ираке в целом и на территории Иракского Курдистана, расскажут о прошедших встречах и переговорах в Москве.

Аkkreditation по e-mail: accreditation@rian.ru

Вход только для представителей СМИ при предъявлении паспорта и пресс-карты, подтверждающей принадлежность журналиста к СМИ, от которого он аккредитован.

ММПЦ МИА "Россия сегодня" оставляет за собой право отказа в аккредитации без объяснения причин.

Отправьте заявку на accreditation@rian.ru для подписи на e-mail рассылку анонсов пресс-центра МИА "Россия сегодня".

Адрес: Москва, Зубовский бульвар, 4, ММПЦ, Дальний зал.

Десятки езидских женщин все еще находятся в плену в Мосуле

Десятки езидских женщин, похищенных боевиками "Исламского государства" (ИГ) в Синджаре в 2014 году, по-прежнему находятся в арабских семьях в Мосуле. Об этом 27 октября сообщило иракское агентство "Al-Maalomah". Агентство цитирует анонимный источник, по словам которого многие езидки были насилию выданы замуж за арабов и вынуждены оставаться с ними, так как им сказали, что члены их езидских семей убьют их, чтобы "смыть позор". По словам источника, силы безопасности ведут операции по поиску таких женщин. В 2014 году, когда террористы ИГ захватили езидский район на севере Ирака, там были похищены и убиты тысячи езидов. Из более шести тысяч похищенных, в основном женщин и детей, удалось спасти более 3000 человек.

kurdistan.ru

Премьер-министр Курдистана и посол Турции обсудили двусторонние отношения

Премьер-министр Иракского Курдистана Нечирван Барзани 24 октября принял посла Турции в Ираке Фатиха Йылдыза, чтобы обсудить отношения между Эрбилем и Анкарой, а также области потенциального сотрудничества.

В ходе своего первого визита в Эрбиль Йылдыз поздравил Барзани с успешными парламентскими выборами в Курдистане и подчеркнул роль Эрбеля в иракской политике и в процессе формирования правительства в Багдаде в частности.

Как сообщил Нечирван Барзани, курды намерены внести весомый вклад в формируемое в Багдаде правительство, а также вскоре объявить о составе нового правительства своего региона. kurdistan.ru

ПСК готова принять участие в формировании правительства Курдистана

22 октября после объявления результатов парламентских выборов партия "Патриотический союз Курдистана" (ПСК) заявила о своей готовности принять участие в формировании будущего состава Регионального правительства Курдистана.

Согласно официальным результатам, правящая "Демократическая партия Курдистана" (ДПК) выиграла парламентские выборы, получив в парламенте в общей сложности 45 мест, а ПСК заняла второе место (21 место).

В интервью "BasNews" пресс-секретарь ПСК Саади Пира сказал, что ПСК согласна с итогами выборов и хочет, чтобы новое правительство было сформировано как можно скорее.

Отношения между ДПК и ПСК переживают не лучший период. Последним поводом для этого стало то, что ПСК в одностороннем порядке выдвинула своего кандидата на пост президента Ирака. kurdistan.ru

Ирак попросит США отказаться от санкций в отношении торговли с Ираном

Иракское правительство планирует официально просить США освободить Багдад от санкций в связи с продолжающимися экономическими связями с соседним Ираном, сказал в интервью "Sputnik" официальный представитель МИД Ирака Ахмед Маджуб.

"Ирак может попросить Вашингтон полностью исключить его из санкций, как, например, Иорданию в начале 90-х годов, когда было введено эмбарго в отношении Ирака", - сказал Маджуб.

Чиновник сообщил, что в этом отношении были предприняты некоторые шаги, и отметил, что Багдад надеется, что Вашингтон продемонстрирует понимание надежности Ирака.

Чиновник еще раз подчеркнул, что его страна в целом выступала против санкций в отношении Ирана и против изоляции любой страны.

"Это неэффективно. Были попытки изолировать прошлый режим в Ираке, но в конечном итоге это затронуло не режим Саддама Хусейна, а иракский народ", - сказал он. kurdistan.ru

Масуд Барзани принял делегацию сирийских курдов, чтобы обсудить кризис в Африне

Известный курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани 23 октября принял делегацию "Гражданского совета за свободу Африна", чтобы обсудить продолжающийся кризис в Африне. Обсуждая гуманитарную ситуацию и ситуацию в области безопасности, Барзани выразил обеспокоенность в отношении будущего Сирийского Курдистана в целом и Африна в частности. Он отметил, что нынешняя ситуация в Африне является продолжением списка бесчисленных зверств, совершаемых против курдов.

Делегаты рассказали Барзани об угрозе демографического изменения в Африне и о непрерывных нарушениях прав человека в отношении его курдского населения. Они также выразили озабоченность по поводу без-

различия международного сообщества к гуманитарному кризису в Африне.

20 января этого года армия Турции и союзные ей сирийские боевики начали массивное воздушное и наземное наступление на сирийский курдский город Африн. Целью операции "Оливковая ветвь" было вытеснение сирийских курдских "Отрядов народной самооборо-

ны" (YPG), которых Анкара рассматривает как ответвление турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК).

18 марта, после нескольких недель ожесточенной военной конфронтации, Турция объявила о своем полном контроле над Африном. Это привело к перемещению тысяч местных жителей, разграблению их имущества и разрушениям. kurdistan.ru

Абдул-Махди принял присягу и назначил 14 министров

Вечером 24 октября иракский парламент провел заседание, чтобы объявить об избрании нового правительства, в котором одобрение получили почти половина министров. На том же заседании принес присягу новый премьер-министр Ирака Адиль Абдул-Махди.

В сессии приняли участие в общей сложности 220 депутатов из 329.

Представители курдов получили должности министра финансов и вице-премьера.

Из 14 утвержденных министров должности получили:

- 1- Министерство финансов и заместитель премьер-министра: Фуад Хусейн.
2. Министерство нефти: Тамер Гадбан.
- 3- Министерство строительства и жилищного строительства: Бангин Рекани.
- 4- Министерство иностранных дел: Мухаммед Али Хаким.
- 5- Министерство сельского хозяйства: Салих Хассани.
- 6 - Министерство спорта и молодежи: Ахмед Обаиди.
- 7 - Министерство электричества: Луай Хатиб.
- 8 - Министерство транспорта: Абдулла аль-Малики.
- 9- Министерство труда и социальных дел: Басим Рубаи.
- 10- Министерство здравоохранения: Ала Алван.
- 11 - Министерство промышленности: Салих аль-Джабури.
- 12 - Министерство торговли: Мохаммед Хашим Джасим.
- 13 - Министерство водных ресурсов: Джамал

аль-Адии.

14 - Министерство связи.

Парламентская сессия по назначению остальных министров отложена до 6 ноября.

На следующий день ООН выразила обеспокоенность в связи с отсутствием женщин в новом правительстве Ирака.

Как заявил Специальный представитель Генерального секретаря Организации Объединенных Наций по Ираку Ян Кубиш, "я приветствую частичное формирование нового кабинета премьер-министра Адияля Абдула Махди и поздравляю народ Ирака с достижением этого важного шага в его демократических преобразованиях....".

"...Однако я разочарован отсутствием представленности женщин в новом кабинете. В политической жизни, на профессиональных позициях и в гражданском обществе Ирака есть отличные, хорошо квалифицированные и опытные женщины, которые будут сильными кандидатами на многие из министерских ролей. Игнорируя их потенциал, Ирак упускает важные возможности", - отметил Кубиш. kurdistan.ru

Ирак остановит экспорт нефти Киркука в Иран

В ноябре этого года Ирак прекратит экспорт нефти из спорного курдского города Киркук в Иран в связи с санкциями, наложенными США на Исламскую Республику. "Перевозка киркукской нефти в Иран будет остановлена в ноябре в соответствии с американскими санкциями против Ирана. В качестве альтернати-

вы (государственная нефтяная компания) "SOMO" планирует продавать 30 000 баррелей в сутки из небольшого нефтяного месторождения под Мосулом", сообщил источник агентства "Reuters". По словам источника, бывший премьер-министр Ирака Хайдар аль-Абади в середине октября достиг соглашения с Региональным правительством Курдистана (КРГ) касательно возобновления экспорта нефти в турецкий порт Джейхан по трубопроводу Курдистана. Эта сделка должна быть одобрена новым премьер-министром Адилом Абдул-Махди и новым министром нефти Тамером Гадбаном. По данным источника "Reuters", в настоящее время Ирак экспортирует в Иран посредством грузоперевозок менее 30 000 баррелей в день. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 34 (439) 29 октября - 4 ноября 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Депутат НДП: Барзани может помочь возобновлению мирных переговоров между Турцией и РПК

Известный курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани может вновь сыграть значительную роль в возобновлении мирных переговоров между правительством Тур-

ции и "Рабочей партией Курдистана" (РПК), считает депутат парламента Турции.

"Барзани имеет мощную позицию в мире и среди курдов. Он может сыграть важную роль в разрешении курд-

ского вопроса в Баку [Турецкий Курдистан]", - сказал Имам Ташье (Imam Taschieg), член турецкого парламента от прокурдской "Народно-демократической партии" (НДП) в интервью "Kurdistan24". По мнению депутата, война и насилие не приведут к решению проблем, и обе стороны должны немедленно вернуться за стол переговоров. РПК и Турция находятся во многолетнем вооруженном конфликте из-за прав курдского населения страны. Их двухлетнее соглашение о прекращении огня было нарушено в июле 2015 года, что привело к прекращению мирных переговоров, которым немало способствовал Масуд Барзани.

kurdistan.ru

Представители ДПК приняли участие в работе МКАПП

Как уже сообщалось, 23 октября для участия в работе 10-й Ассамблеи Международной конференции азиатских политических партий из Иракского Курдистана в Москву прибыла делегация "Демократической партии Курдистана" (ДПК) в составе руководителя отдела внешних связей ДПК Хошияра Сивайли, главы отдела стран Азии при департаменте внешних связей ДПК Абдулсалама Зибари, представителя ДПК в России Хошави Бабакра и сотрудника отдела внешних связей ДПК Навзада Мохамеда. Мероприятие, проходящее при поддержке "Единой России" с 25 по 26 октября в Конгресс-холле на Кутузовском проспекте, объединяет более 360 парламентских партий из 53 стран Азиатско-Тихоокеанского региона и Ближнего Востока.

25 октября, выступая перед участниками Ассамблеи, Председатель Высшего совета партии "Единая Россия" Борис Грызлов заявил, что в Декларации Генеральной ассамблеи будут подтверждены ценности многополяр-

он. - Сегодня мы видим новые примеры абсолютно незаконных санкций, в том числе санкций против нашей страны и других представленных здесь стран". "Мы видим развязывание торговых войн, новые попытки циничного давления и внешнего вмешательства со стороны таких структур, как блок НАТО, и таких

ведливости", - уверен Грызлов. "И я рассчитываю, что принятие Московской Декларации, проект которой подготовлен секретариатом МКАПП и вынесен на рассмотрение Х Генеральной ассамблеи, станет знаковым шагом к утверждению этих ценностей и принципов в мире XXI века", - заключил он.

kurdistan.ru

ТӘSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXIR SULEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

whatsapp: +994 55 202-73-53

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə

S. Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq

S. Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица
С. Мехмандаров дом 25, кв. -17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və

"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500

Посол ЕС и курдский премьер обсудили иракскую политику

24 октября состоялась встреча главы Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирвана Барзани и посла Европейского Союза в Ираке Рамона Блекуа.

Согласно заявлению канцелярии Барзани, высокопоставленные чиновники обменялись мнениями о ходе процесса формирования нового правительства Ирака и об отношениях между Курдистаном, Ираком и Европейским союзом.

Как отметил в ходе обсуждений курдский премьер, нынешний политический процесс особо требует стабильности, а государственные услуги должны быть улучшены по всему Ираку.

Премьер-министр Барзани также подчеркнул важность тесных связей между Курдистаном и ЕС.

kurdistan.ru

СДС продолжают наступление на ИГ в Восточной Сирии

Поддерживаемые США "Сирийские Демократические Силы" (СДС) продолжили наступление на боевиков "Исламского государства" (ИГ) на северо-востоке Сирии около Дейр-эз-Зора. По данным агентств, близких к СДС, возглавляемые курдами силы во вторник освободили примерно 80% города Сузе (Souseh) на восточном берегу реки Евфрат. Эта операция против ИГ была начата 10 сентября. Крупномасштабное наступление поддерживается военными самолетами международной коалиции. Источник в СДС сообщил, что операция на восточном берегу реки Евфрат затягивается из-за песчаных бурь и использования ИГ гражданского населения в качестве "живого щита".

kurdistan.ru

REHMA XWEDÊ LÊBE

îro 24-ê meha Cotmeha 2018-ê salê

Hevîna Ahmedê Heppo Seyrana Elî çû ser dilovanîya xwe.

Em endamên "Yekfîya Civata Kurdên Azerbaycanê" û xebatkarên rîdakşîona rojnama "Dîplomat"ê Tahirê Silêman, Nêriman Eyyûb, Murvet Qedîmoxlu, Vusalê Ziyadxan, Ferzoyê Hemîd, Xalidê Ebdilbarî, Keremê Oric, Çîngîzê Muzaffer, Êmîn Xanlarov, Ramîz Qenberov, Sîyabendê Huseyn, Velîyê Mehmed, Ûsîvê Mehmed, Berzanîyê Mûso serxwaşîyê didine nîvîskarê kurd Ahmedê Heppo, kurê wê Nîyazî, brazîyê Ahmedê Heppo Memmê, Bayram, Torin, Tosin, Hecî Huseyn, Semed û Cahangîr, Rehma Xwedê lêbe, cîhê wê Cinnetbe